

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYBRANÉ ASPEKTY ČINNOSTI MÍSTNĚ A
VĚCNĚ PŘÍSLUŠNÉHO POLICEJNÍHO ORGÁNU
V RÁMCI ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH**

Autor práce: Pavel Mareček, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě VPŠ

Forma studia: kombinované

Vedoucí práce: Mgr. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce, Mgr. Josefu Křihovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MAREČEK, P. *Vybrané aspekty místně a věcně příslušného policejního orgánu v řízení o přestupcích: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. 61 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Josef Kříha.

Klíčová slova: řízení o přestupcích, Policie ČR, přestupek, správní právo trestní, sankce.

Bakalářská práce (dále jen práce) pojednává o problematice řízení o přestupcích se zaměřením na demonstraci legitimacy činností místně a věcně příslušných policejních orgánů. Práce formou teoretického vhledu osvětluje základní východiska, pojmosloví a legislativní aspekty zkoumané problematiky, kdy v užším postihu analyzuje zvláštní právní předpisy, a to zejména zákon č.200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č.500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a zákon č.273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů. Práce shrnuje zásady správního trestání a nastiňuje jejich aplikaci. Práce pak ozřejmuje účast policejních orgánů na řízení o přestupcích. Zvláštní pozornost je věnována zkrácené formě projednání přestupků policejními orgány, tedy blokovému řízení, a dále také projednání přestupku domluvou. Celkově pak shrnuje *de lege lata* stav. S přihlédnutím k novelizaci přestupkového zákona v roce 2015 pak navrhuje změny *de lege ferenda*.

ABSTRACT

MAREČEK, P. Selected Aspects of the (Local and Factual) Competency of Police Authorities in the Offence Proceedings: Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 61 p. Supervisor : Mgr. Josef Kříha

Key words: offence proceedings, Czech Police, offence, administrative criminal law, sanction.

This bachelor thesis (hereinafter referred to as the thesis) examines issues of offence proceedings (also known as misdemeanour proceedings) and focuses on the legitimacy of actions by police authorities. The thesis employs a theoretical approach to the legal framework, basic resources, terminology, and the legal aspects of the issues under examination. The thesis primarily analyses the Offences Act, the Administrative Procedure Code, and the Police Act. The thesis identifies the key principles of misdemeanour proceedings and outlines their application. Additionally the thesis elucidates the participation by police authorities in the course of proceedings. Special attention is also given to the reduced penalties for these offenses – the issuing of a fine and a verbal reprimand (also known as a caution). Overall the thesis identifies the *de lege lata* status of these offence proceedings and, taking into account the amendment to the Offences Act in 2015, it proposes a change to *de lege ferenda* status.

Obsah:

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Přestupky	13
2.1 Správní delikt	13
2.2 Přestupek – pojem a zákonné znaky.....	14
2.2.1 Pojem přestupku.....	14
2.2.2 Znaky přestupku.....	14
2.2.3 Skutková podstata přestupku.....	16
2.2.4 Odpovědnost za přestupek	17
2.3 Zásady řízení o přestupcích.....	18
2.3.1 Zásada legality	18
2.3.2 Zásada teritoriality a personality.....	19
2.3.3 Zásada zákazu zneužití správního uvážení	19
2.3.4 Zásada ochrany dobré víry	20
2.3.5 Zásada presumpce nevinny, zásada In dubio pro reo.....	20
2.3.6 Zásada obhajoby.....	21
2.3.7 Zásada oficiality	22
2.3.8 Zásada zdvořilosti a slušnosti.....	22
2.3.9 Zásada vzájemné součinnosti.....	23
2.3.10 Zásada rychlosti a hospodárnosti	23
2.3.11 Zásada Non bis in idem.....	24
2.3.12 Zásada ústnosti jednání	24
2.3.13 Ostatní zásady	24
2.4 Sankce za přestupek	25
2.5 Ochranná opatření	26
3 Základy řízení o přestupcích.....	27
3.1 Příslušnost správních orgánů při řízení o přestupcích.....	27

3.1.1	Věcná příslušnost	27
3.1.2	Místní příslušnost	29
3.1.3	Funkční příslušnost	29
3.2	Účastníci řízení	30
3.2.1	Obviněný z přestupku	30
3.2.2	Poškozený	30
3.2.3	Další účastníci	31
4	Přestupkové řízení.....	32
4.1	Přípravné řízení	32
4.2	Nalézací řízení	33
4.3	Rozhodnutí	34
4.4	Opravné prostředky	35
5	Zvláštní druhy řízení o přestupcích	36
5.1	Řízení o návrhových přestupcích	36
5.2	Řízení proti mladistvým	37
5.3	Přestupky osob podléhajících zvláštní pravomoci	37
5.4	Přestupky osob požívajících výsad a imunit	38
5.5	Příkazní řízení.....	38
5.6	Blokové řízení	39
6	Činnosti policejních orgánů v řízení o přestupcích.....	40
6.1	Vedení přestupkového řízení policejním orgánem.....	40
6.2	Blokové řízení vedené policejním orgánem	40
6.2.1	Vybrané přestupky projednávané policejními orgány v blokovém řízení	44
6.3	Projednání přestupku domluvou.....	46
6.4	Další činnosti policejních orgánů při řízení o přestupcích	48
6.4.1	Přijímání oznámení od občanů.....	48
6.4.2	Podání vysvětlení policejnímu orgánu	48
6.4.3	Šetření prováděné policejním orgánem před oznámení přestupku	49

6.4.4	Oznamování přestupků správním orgánům	52
6.4.5	Odložení věci policejním orgánem	53
6.5	Činnosti policejních orgánů v zahájeném přestupkovém řízení.....	53
6.5.1	Doručování písemností v přestupkovém řízení.....	53
6.5.2	Činnosti policejních orgánů ve vykonávacím řízení.....	54
7	De lege ferenda	55
	Závěr.....	57
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam zkratk	61

Úvod

Činnost Policie ČR na úseku řízení o přestupcích je vedle trestního řízení jedním z jejích hlavních úkolů dle zákona č. 273/20008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů.¹ Řízení o přestupcích je jednou z nejčastějších forem správního trestání. Práce se věnuje zkoumání úkolů Policie ČR v řízení o přestupcích. Policejní orgány (pro účely této práce je termín chápán v širším slova smyslu, tedy jako součásti Policie ČR podílející se na řízení o přestupcích) jsou vázány povinnostmi stanovenými zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o Policii ČR), dále pak Ústavou ČR, zákonem č. 500/2004 Sb., správním řád, ve znění pozdějších předpisů a řadou dalších právních předpisů. Zároveň jsou policejní orgány při řízení o přestupcích vybaveny oprávněními a úkoly danými zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích).

S ohledem k *de lege lata* stavu budou v rámci teoretické části osvětlena základní východiska správního (přestupkového) práva. Vzhledem ke specifikám přestupků, jakožto zvláštního druhu správního deliktu, je nejdříve nezbytné popsat znaky přestupku. Přestupky jsou zákonodárcem vybaveny zvláštními procesněprávními ustanoveními a řízení o nich vychází ze zvláštních zásad. Tyto zásady a jejich prameny si zaslouží nemalou pozornost, protože je musí správní orgán zohlednit při každém řízení o přestupku.

V následující části práce bude blíže řešena otázka příslušnosti správních orgánů k řízení o přestupcích a rovněž zde bude popsán postup správních orgánů při řízení o přestupcích. V rámci tohoto zkoumání budou definovány jednotlivé druhy řízení o přestupcích a zvláštní pozornost bude taktéž věnována součinnosti policejních orgánů v těchto řízeních. Jednotlivé druhy řízení se vzájemně liší a v práci budou zdůrazněny jejich zvláštnosti a rozdíly.

Zvláštní část práce bude věnována zkráceným formám řízení o přestupcích, tedy především blokovému řízení a domluvě. Tato řízení jsou natolik odlišná od ostatních druhů řízení o přestupcích, že si zaslouží být zvlášť odlišena. Zároveň jsou pro práci klíčová, neboť právě tyto instrumenty užívají policejní orgány nejčastěji.

Poslední část práce bude věnována zhodnocení zjištěných poznatků, jejich konfrontace se současnou praxí a posouzení vhodnosti platné a účinné právní úpravy.

¹VANGELI, B., *ZÁKON O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY*, 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 71 – 73.

Bude zde porovnán stav dřívější, stav *de lege lata* a v současné době probíhající novelizace zákona o přestupcích. Výsledkem tohoto zkoumání budou návrhy *de lege ferenda*.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Následující bakalářská práce bude zkoumat stav *de lege lata* na úseku správního práva správního (přestupkového) práva ve vztahu policejních orgánů a správních orgánů. Teoretické vymezení této problematiky se bude zaměřovat zejména na oprávnění a povinnosti policejních orgánů a na způsoby a formy jejich spolupráce se správními orgány. Hlavním cílem práce je teoretické objasnění současně účinné právní úpravy zkoumané problematiky. Dalším cílem je porovnání současného stavu (zahrnujícího novelizaci přestupkového zákona účinnou od 1. 10. 2015) s novelizací, která nabude účinnosti od 1. 10. 2016 či s jinými oblastmi práva (oblast trestního práva a obecného správního práva). Při zkoumání bude zvláštní pozornost věnována zkráceným způsobům řízení o přestupku, které policejní orgány využívají. Jde o blokové řízení a vyřízení věci domluvou. Pozornost si tyto instrumenty zaslouží pro jejich specifčnost a také proto, že jsou policejními orgány hojně užívány. Po dosažení těchto cílů bude možné formulovat návrhy ve smyslu *de lege ferenda*.

Při zpracování bakalářské práce jsou užity výzkumné metody analýzy a komparace odborné literatury, právních norem, judikatury a dalších zdrojů. Při jejich zpracování je užito některých metod a technik práce s odbornou literaturou. Klíčová metoda je komparace a to jak synchronní, tak diachronní. Synchronní komparaci jsou podrobeny různé v současné době účinné normy upravující oblast řízení o přestupcích a jednotlivé odborné publikace, jejichž autoři mají na určité aspekty rozdílné názory. Pro co nejlepší zjištění současného stavu je tak důležitá vzájemná rozdílnost použitých zdrojů. Pro výzkum jsou tak použity publikace mající charakter učebnice, dále komentované zákony a publikace nahlížející na problematiku optikou správních orgánů. Odlišný pohled na danou problematiku nabízí publikace vydaná veřejným ochráncem práv (dále jen ombudsman) JUDr. Pavlem Varvařovským, která má sloužit občanům, jakožto potenciálním účastníkům řízení o přestupcích. Při tvorbě práce bude rovněž užito interních aktů řízení usměrňující činnost Policie ČR. Diachronní komparace zkoumá vývoj na úseku přestupkového práva a odhaluje rozdíly mezi činnostmi policejních orgánů v řízení o přestupcích v minulosti a v současnosti. Porovnáním minulé, současně účinné úpravy přestupkového práva s novelizací, která ještě nenabyla účinnosti, bude sledován trend vývoje přestupkového práva.

Pomocí analýzy a komparace uvedených zdrojů bude komplexně postihnuta daná problematika a její nově definované jednotlivé prvky pak budou syntetizovány do

uceleného a logicky uspořádaného textu. Bakalářská práce jako celek tak má popsat činnost policejních orgánů od prvopočátku řízení o přestupku až po jeho ukončení.

Bakalářská práce vychází z právního stavu účinného ke dni 1. 1.2016.

2 Přestupky

Přestupky jsou úzce vymezená skupina správních deliktů. Abychom mohli definovat pojem přestupku, jeho znaky a popsat způsob řízení o přestupcích, tak je nejdříve nutné popsat správní delikty obecně.

2.1 Správní delikt

Přestože je pojem správní delikt v právních normách hojně užíván, tak není na rozdíl od pojmu přestupku legálně přesně definován. Lze jej vymezit jako souhrnný pojem označující protiprávní jednání osoby (FO, PO, PFO), které je jako správní delikt v zákoně uvedeno a naplňuje zákonem stanovené znaky a hrozí za něj ve správním řízení sankce trestní povahy.²

Ačkoli se autoři v dělení správních deliktů různí a jejich dělení není legálně obecně zakotveno, tak lze správní delikty rozdělit na několik skupin. Velmi přehledné je dělení dle V. Sládečka³:

- Správní delikty právnických osoba podnikajících fyzických osob – poznávacím znakem těchto deliktů je subjekt, kterým je jediné PO, PFO, může se zde užívat principu objektivní odpovědnosti.⁴
- Správní disciplinární delikty – vyžadují specifický subjekt, který je podřízen určité organizaci (zejména profesně), ta je pak správním orgánem rozhodujícím o deliktu. Bývají nazývány také kázeňskými přestupky a kázeňskými přestupky, kárnými proviněními či disciplinárními proviněními.⁵
- Jiné správní delikty fyzických osob – správní delikty, které nejsou přestupky ani pořádkovými delikty, ale jejich subjektem je FO. Jsou ve speciálním postavení oproti přestupkům.⁶
- Pořádkové správní delikty – jde o porušení či nesplnění procesní povinnosti a je za ně ukládána pořádková pokuta.⁷

²JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 3.

³SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 205 - 206.

⁴HENDRYCH, D. a kol., *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, 792 s. 448 – 455.

⁵PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 143.

⁶HENDRYCH, D. a kol., *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, 792 s. 446 – 448.

- Správní delikty smíšené povahy – subjektem může být FO i PO, vyznačují se specifickým druhem činností, při kterých může být spáchán, způsob zavinění zde nehraje roli.
- Přestupky – jedná se tzv. pojmenovaný správní delikt. Tomuto druhu správních deliktů bude věnována následující podkapitola.

2.2 Přestupek – pojem a zákonné znaky

2.2.1 Pojem přestupku

Definice přestupku vychází z § 2 – 4 zákona o přestupcích⁸. Dle tohoto ustanovení je přestupek vymezen pozitivně jako „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně“.⁹

Přestupek je výše uvedeným ustanovením vymezen i negativně. O přestupek se nejedná, pokud jde o trestný čin anebo jiný správní delikt, který by byl postižitelný podle jiných právních předpisů.

„Zákon o přestupcích v § 2 odst. 2 stanovuje podmínky, za nichž jednání není přestupkem, respektive stanovuje okolnosti vylučující protiprávnost. Přestupkem tak není jednání, jímž někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na chráněný zájem tímto zákonem (nutná obrana) nebo jímž odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možné v dané situaci odvrátit jinak (krajní nouze).“¹⁰

2.2.2 Znaky přestupku

Přestupkem je jednání splňující definici v pozitivním i negativním smyslu tak jak je uvedeno výše. Samotné zařazení pod tyto definice, ale ještě nestačí

⁷HENDRYCH, D. a kol., *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, 590 – 592.

⁸ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 810.

⁹ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 26.

¹⁰JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 9 – 10.

k jednoznačnému poznání přestupku. Přestupek musí rovněž splňovat znak materiální (společenská škodlivost) i znaky formální (obecné a typové znaky).¹¹

Materiální znak přestupku vyžaduje přítomnost společenské škodlivosti (dříve nazývaná jako společenská nebezpečnost). Ta je v zákoně o přestupcích vyjádřena v definici přestupku jako „jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti“.¹² Pojem společenské škodlivosti přitom je užit rovněž v trestním právu. K pojmovému sjednocení došlo vzhledem k blízkosti přestupkového a trestního práva a k potřebě jejich vzájemné koordinace a je to dle mého názoru správné. V rozhodovacím procesu správních orgánů se jedná o jednu z nejcitlivějších věcí k posouzení. Potřebná míra společenské škodlivosti není přesně určena a je právě na správním uvážení posoudit její intenzitu.¹³

Formální znaky přestupku se dělí na obecné a typové. Obecné znaky nemohou chybět u žádného přestupku. Prvním obecným znakem je protiprávnost, jak je uvedeno v pozitivní definici přestupku. Tou se rozumí, že jednání pachatele přestupku je v rozporu s platným právním řádem a tedy porušuje či nesplňuje povinnost uloženou zákonem (viz oddíl 2.3.1 Zásada legality). Druhým obecným znakem je věk pachatele. Jedině osoba, která již završila 15. rok života, je způsobilá spáchat přestupek. Z tohoto lze dovodit, že přestupku se může dopustit jediné FO. Posledním obecným znakem je příčetnost pachatele, tedy vnitřní stav, který mu umožňuje ovládat a hodnotit své jednání. Jinými slovy je z odpovědnosti za přestupek vyloučena osoba, která v době jednání trpí duševní poruchou. Výjimku tvoří pachatel, jenž se do stavu nepřičetnosti sám, byť z nedbalosti, přivedl užitím alkoholu anebo jiných návykových látek. Obecnými znaky přestupku rozumíme věk pachatele, příčetnost a protiprávnost.¹⁴

Typové znaky přestupku jsou popsány v jednotlivých skutkových podstatách přestupků.

¹¹JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 4.

¹²ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 810.

¹³JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 5-7.

¹⁴JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 4-5.

2.2.3 Skutková podstata přestupku

Skutková podstata přestupku jednoznačně vymezuje konkrétní přestupek a to za pomoci konkrétních formálních typových znaků. Znaký skutkové podstaty dělíme do čtyř skupin:

- znaky charakterizující objekt,
- znaky charakterizující objektivní stránku,
- znaky charakterizující subjekt,
- znaky charakterizující subjektivní stránku

Objektem skutkové podstaty přestupku jsou společenské vztahy a zájmy, které by mohly být přestupkem ohroženy či narušeny. Objekt dělíme co do konkrétnosti na obecný, skupinový a individuální.

Znaký objektivní stránky výstižně definují Jemelka a Vetešník ve svém komentáři k zákonu o přestupcích:

„Objektivní stránkou skutkové podstaty přestupku je třeba rozumět porušení určité právní povinnosti vážící se ke konkrétně vymezenému objektu. Obligatorními znaký objektivní stránky jsou jednání, následek a příčinný vztah (vztah mezi protiprávním jednáním jako příčinou a škodlivým následkem, který je právě tímto jednáním vyvolán). Jednání můžeme definovat jako projev lidské vůle ve vnějším světě. Podle § 4 odst. 3 se jednáním rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých osobních poměrů povinen...“.¹⁵ Následek přitom může být ohrožovací či poruchový anebo přímo vázán na změnu na hmotném předmětu útoků.

Subjektem skutkové podstaty je pachatel přestupku. Skutkovou podstatou jsou tak vymezen okruh osob, které se mohou přestupku dopustit. Obecně se přestupku může dopustit FO, která již dovršila 15 let věku a je příčetná. Dále se může přestupku dle § 6

¹⁵JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 7.

zákona o přestupcích¹⁶ dopustit ten, kdo jedná ve jménu PO anebo dal k jejímu konání příkaz.

Subjektivní stránka je část skutkové podstaty, jejíž posuzování a zkoumání v řízení o přestupku může činit správnímu orgánu největší potíže. Znaky subjektivní stránky se rozumí zavinění. Jedná se o obligatorní znak přestupku. Rozlišujeme dva druhy zavinění – úmyslné a nedbalostní. Dle § 3 zákona o přestupcích¹⁷ postačí ke spáchání přestupku nedbalostní zavinění. Výjimku tvoří přestupky, jejichž skutkové podstaty výslovně vyžadují úmyslné zavinění. Dále jsou v § 4 zákona o přestupcích¹⁸ rozlišeny druhy zavinění na úmysl přímý a nepřímý a na nedbalost vědomou a nevědomou.

2.2.4 Odpovědnost za přestupek

Dle zákona o přestupcích je za přestupek odpovědná osoba, která jak již bylo výše uvedeno, dovršila v době spáchání přestupku 15 let věku a byla v době spáchání příčetná. Odpovědnost za spáchání přestupku může zaniknout i po jeho spáchání. Způsoby zániku odpovědnosti uvádí zákon o přestupcích v § 20¹⁹. Jedná se o prekluzi a amnestii. Prekluze má hmotněprávní i procesněprávní charakter²⁰. Lhůta pro prekluzi byla novelizací zákona o přestupcích účinnou od 1. 10. 2015²¹ prodloužena v určitých případech z jednoho roku od spáchání přestupku na dva roky. Amnestie, vyhlašovaná vládou ve sbírce zákonů, má za následek hromadné promíjení nebo zmírnění uložených sankcí. Nejedná se tedy přímo o zánik odpovědnosti za přestupek, ale o zánik sankce.

Trestnost přestupku dále zaniká smrtí pachatele přestupku jakožto subjektu. Jestliže je principem řízení o přestupcích individuální odpovědnost FO, tak ji nelze

¹⁶ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 810.

¹⁷ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 810.

¹⁸ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 810.

¹⁹ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 812.

²⁰JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 124

²¹Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 204 ze dne 23. července 2008, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 83, s. 2398(čl. 1, odst. 6).

přenášet na pozůstalé. Možnost domáhání se náhrady škody občanskoprávní cestou tím však není nijak dotčeno.²²

2.3 Zásady řízení o přestupcích

V řízení o přestupcích se aplikuje celá řada zásad a principů, které ve svém součtu upravují průběh a výsledek tohoto řízení. Přitom se vychází z různých pramenů práva. Jde jednak o obecné zásady vycházející přímo z Ústavy ČR či z LZPS. Další obecné zásady vycházejí ze Správního řádu²³. Je tomu tak proto, že řízení o přestupcích je speciálním druhem správního řízení a Správní řád má tedy pro ně podpůrné postavení. Odlišnosti řízení o přestupcích vyžadují speciální úpravu a zvláštní zásady. Ty vycházejí ze zákona o přestupcích. Ne všechny zásady jsou explicitně vyjádřeny a nezřídka se dovozují analogií z jiných právních předpisů.

Principy a zásady řízení o přestupcích tak nejsou legálně uskupeny a musí se definovat a dovozovat. Z toho pak vyplývá, že se mohou definice a výčty zásad u různých výkladů různit.²⁴ I přes tuto rozdílnost však v odborné literatuře panuje, co do obsahu, obecná shoda. Pro účely této práce byl zvolen výběr těch zásad, které jsou pro činnost Policie ČR při řízení o přestupcích nejdůležitější a typické.

2.3.1 Zásada legality

Zásada legality je pro řízení o přestupcích základní a klíčová a to z hmotněprávního i procesněprávního hlediska. Tato zásada ukládá správnímu orgánu povinnost vést řízení o přestupcích jen na základě platného právního řádu. Při řízení je tedy správní orgán vázán platnými zákony, podzákonnými normami i mezinárodními smlouvami. Zásada zabraňuje státní správě zasahovat do práv a svobod občanů mimo zákonem stanovených výjimek.

Tato zásada vychází z §2 odst. 1 Správního řádu²⁵, přičemž ústavním východiskem tohoto ustanovení je čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR²⁶.

²²PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 378

²³ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9782.

²⁴ Srov. ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.28 – 35; JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 309 -312, 398, 447; PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 21-76.

²⁵ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9782.

2.3.2 Zásada teritoriality a personality

Tato zásada řízení o přestupcích vychází z § 8 zákona o přestupcích²⁷. Dle ní je rozhodující místo spáchání přestupku. Toto místo se musí nacházet na území ČR a není pak podstatné, zda je pachatelem přestupku občan České republiky nebo cizí státní příslušník. Projednat však lze přestupek jen toho cizince, který se zdržuje na území ČR. Dále se ve smyslu teritoriality uplatňuje zásada registrace (zákon se tedy vztahuje i na plavidla a letadla registrovaná v ČR) U vybraných přestupků je působnost rozšířena i mimo ČR, pokud se jich dopustí občan ČR anebo cizinec s trvalým pobytem na území ČR²⁸.

2.3.3 Zásada zákazu zneužití správního uvážení

Tato zásada se vyvozuje z § 2 odst. 2 Správního řádu:

„Správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.“²⁹

Při některých činnostech v rámci řízení o přestupcích je správním orgánům dán institut správního uvážení. Rozumí se jím určitá volnost správního ve výkladu neurčitých pojmů přestupkového práva s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem řízení. Zákon o přestupcích však vždy stanovuje mantinely, ve kterých se správní orgán při takovém uvážení může pohybovat. Institut správního uvážení by však sám o sobě mohl vyústit v nesprávnou aplikaci práva správními orgány. Zásada zákazu zneužití správního uvážení proto správní orgány v jejich rozhodování limituje. Správní orgány jsou povinny řídit se ve svém rozhodování platnou metodikou vydanou jejich nadřízenými orgány, případně platnou judikaturou.

Správní uvážení užívají při řízení o přestupku i policejní orgány. Příkladem je stanovení výše blokové pokuty. Policista je přitom jednak vázán zásadami řízení o

²⁶ ČESKO. Ústavní zákon č. 1 ze dne 16.12. 1992 Ústava České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 7.

²⁷ ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 811.

²⁸ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.34.

²⁹ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.34.

přestupcích, ale také zákonem o Policii ČR a Etickým kodexem PČR³⁰. Ten výslovně zdůrazňuje povinnost policisty vhodně užít princip volného uvážení.

2.3.4 Zásada ochrany dobré víry

Princip vychází z § 2 odst. 4 Správního řádu³¹. Rozumí se jím ochrana účastníků řízení před zneužitím moci či postavení správním orgánem. Analogicky najdeme v zákoně o Policii ČR³² ustanovení ukládající policii povinnost zasahovat do práv a svobod občanů jen v míře nezbytně nutné. V řízení o přestupcích je tedy policejní orgán vázán dokonce současně dvěma těmito ustanoveními.

2.3.5 Zásada presumpce nevinny, zásada *In dubio pro reo*

Zásada presumpce nevinny vychází z § 73 odst. 1 zákona o přestupcích³³ a konstatuje, že na obviněného z přestupku se hledí jako na nevinného, dokud nebyl pravomocným rozhodnutím shledán vinným. Z toho vyplývá, že k němu musí správní orgán přistupovat nezaujatě a nestranně. Ústavním východiskem této zásady je čl. 40, odst. 2 LZPS³⁴.

S presumpcí nevinny úzce souvisí zásada *in dubio pro reo* (pochybnost ve prospěch obviněného). Rovněž tato zásada slouží k ochraně obviněného z přestupku a klade správnímu orgánu povinnost řádně a nepochybně prokázat přestupek. Jinými slovy před rozhodnutím o vině musí být odstraněny rozpory či pochybnosti. Policejní orgán musí vždy pamatovat, že ji musí důsledně aplikovat i v rámci blokového řízení. Zákonodárce proto tuto skutečnost explicitně vyjádřil jako jednu z podmínek projednání v blokovém řízení.³⁵

S povinností řádně a nepochybně objasnit přestupek souvisí zásada materiální pravdy. Ta vychází z § 3 Správního řádu:

³⁰ Etický kodex Policie ČR. In: *Policie ČR* [online]. [cit. 2016-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>>

³¹ Etický kodex Policie ČR. In: *Policie ČR* [online]. [cit. 2016-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>>

³²ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s.4087 -4088 (§ 11).

³³ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 822.

³⁴ČESKO. Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 23.

³⁵ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 824 (§ 84 odst. 1).

„Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v §2“³⁶

Zásada materiální pravdy tedy opět zdůrazňuje důležitost řádného objasnění skutkového stavu a tedy zjištění materiální pravdy.

2.3.6 Zásada obhajoby

Zásad obhajoby (podobně jako v trestním řízení) dává obviněnému z přestupku účinné možnosti obhajoby. Ty vycházejí jednak z § 73 odst. 2 zákona o přestupcích, kde je vyjádřeno právo obviněného z přestupku vyjádřit se ke všem věcem, které mu jsou kladeny za vinu a k důkazům o nich a dále předkládat důkazy a skutečnosti na svou obhajobu. Dále zde je stanoveno právo podávat návrhy a užívat opravné prostředky. Tuto zásadu nelze chápat však jen takto úzce, ale zahrnuje též podpůrné právo na přítomnost při ústním jednání (viz oddíl 2.3.11 Zásada ústnosti jednání). Bez ní by mohla být předchozí práva obtížně realizovatelná. Možnost obhajoby cizinců zahrnuje právo na tlumočníka, které subsidiárně poskytuje § 16 Správního řádu. Ostatní účastníci řízení svá práva v zákoně o přestupcích explicitně vyjádřena nemají, a proto jsou rovněž dovozována ze Správního řádu. Obecně tato zásada vychází z čl. 38 odst. 2 Ústavy ČR.
37

S touto zásadou úzce souvisí zásada dvouinstančnosti řízení. Lze ji vnímat jako součást zásady obhajoby, neboť říká, že odvolání jako opravný prostředek zajišťuje dvouinstančnost. Přitom právě odvolání vychází ze zásady obhajoby. Samotný princip dvouinstančnosti je dovozen ze Správního řádu.³⁸ Na rozdíl od obecného správního řízení může v přestupkovém řízení obviněný z přestupku v odvolání uplatňovat nové skutečnosti a navrhopvat nové důkazy.³⁹

Primárně je zásada obhajoby aplikována v nezkrácené formě přestupkového řízení. Policejní orgán by ji však měl mít na zřeteli i při projednávání přestupku v blokovém řízení. I při takovém projednávání musí vzít v úvahu vyjádření obviněného

³⁶ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9782.

³⁷JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 392.

³⁸ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9803 (§ 81), s. 9805 (§ 91).

³⁹Rozhodnutí NSS, sp. Zn.: 1 As 96/2008 -115,[online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z WWW:<http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI../0096_1As__0800115A_prevedeno.pdf>.

z přestupku. Toto jeho vyjádření pak může ovlivnit sankci či dokonce vnést pochybnost o vině a tak vyloučit projednání v blokovém řízení.

2.3.7 Zásada oficiality

Dle této zásady se přestupky projednávají z úřední povinnosti⁴⁰. Výjimku tvoří návrhové přestupky (viz podkapitola 5.1 Řízení o návrhových přestupcích). Fakticky tak správní orgán musí prošetřit všechny podněty na podezření ze spáchání přestupku a tyto podněty projednat. Tuto zásadu lze zobecnit jako povinnost správního orgánu provádět úkony, ke kterým je v dané situaci oprávněn. K této zásadě nacházíme paralelu i v zákoně o Policii ČR, který ukládá policistům „v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie“⁴¹ provést úkon dle jejich pravomoci.

2.3.8 Zásada zdvořilosti a slušnosti

Tato zásada vychází z § 4 Správního řádu⁴². Ten definuje na rozdíl od předchozí úpravy⁴³ veřejnou správu jako službu veřejnosti. Tato zásada ukládá za povinnost osobám činným ve veřejné správě jednat s účastníky řízení, jakož i s ostatními osobami slušně a zdvořile a v souladu s nepsanými normami slušného chování a v rámci svých kompetencí vycházet těmto osobám vstřícně.

Analogii k této zásadě nalzáme rovněž v § 9 zákona o Policii ČR:

„Policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.“⁴⁴

Zákonodárce zde policistům neukládá jen povinnost slušnosti vůči osobám, se kterými přijdou policisté do styku, a nenahlíží na jejich interakci pouze z pohledu těchto osob. Naopak zde zachází ještě dále a chápe policistu jako reprezentanta ozbrojeného sboru a zavazuje ho tedy rovněž dbát důstojnosti své vlastní.

⁴⁰ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 821 (§ 67 odst. 1, 2).

⁴¹ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4087 (§ 10).

⁴²ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9782.

⁴³ Srov. ČESKO (ČSSR), Zákon č. 71 ze dne 29. června 1967 Správní řád. In *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*. 1967, částka 27, s. 284 (§ 3).

⁴⁴ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4087 (§ 9).

Tato zásada sice nepřináší zásadní procesní principy vedení řízení o přestupcích, ale dle mého názoru je nejméně stejně významná, ne-li významnější, než ostatní zásady. Účastníci řízení totiž nevnímají průběh řízení jen jako sled událostí vedoucí k určitému výsledku. Vzhledem k povaze řízení o přestupcích jsou tímto výrazně zasaženi. Proto je podstatné, aby k nim správní či policejní orgán přistupoval citlivě a například nezpůsobil sekundární viktimizaci obětí.

2.3.9 Zásada vzájemné součinnosti

Cílem této zásady je zajištění akceschopnosti správního orgánu, neboť bez součinnosti s jinými orgány či osobami by bylo vedení řízení o přestupcích zpravidla nerealizovatelné. Součinnost můžeme chápat ve třech rovinách:

- vzájemná součinnost mezi správními orgány či jinými orgány veřejné moci,
- součinnost osob se správními orgány,
- součinnost správních orgánů s účastníky řízení.⁴⁵

Zásada vzájemné součinnosti vychází z § 4 Správního řádu⁴⁶.

2.3.10 Zásada rychlosti a hospodárnosti

Zásada vychází z § 6 Správního řádu⁴⁷. Smyslem tohoto ustanovení je vést správní řízení (a tedy i řízení o přestupcích) tak rychle, jak je jen možné. Má se tím minimalizovat dopad na účastníky řízení a také zatížení správních orgánů. Snaha o rychlost však nikdy nesmí být kladena výše než snaha o řádné objasnění věci. Hospodárností se pak rozumí, že správní orgán si zajišťuje podklady v určitých případech sám a nežadá o ně účastníky řízení či jiné orgány veřejné moci.

Soudím, že právě zásada rychlosti a hospodárnosti je východiskem pro rozhodování o přestupcích ve zkrácených formách řízení. Policejní orgán by proto s přihlédnutím k této zásadě měl preferovat projednání přestupku např. v blokovém řízení, pokud je to možné.

⁴⁵ VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 30.

⁴⁶ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9782.

⁴⁷ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9782.

2.3.11 Zásada Non bis in idem

Správní řád v § 48⁴⁸ stanoví, že téže osobě lze přiznat totéž právo či uložit tutéž povinnost pouze jednou. Zásada *Non bis in idem* (ne dvakrát v téže věci) klade překážku ve věci rozhodnuté. Tedy stanovuje, že nelze vést řízení ve věci, o které již bylo pravomocně rozhodnuto. Není přitom podstatné, zda o věci rozhodl shodný nebo jiný správní orgán. Tato zásada správního práva je pro řízení o přestupcích speciálně upravena v § 94 zákona o přestupcích⁴⁹.

Toto pravidlo se nevztahuje na mimořádné opravné prostředky (viz kapitola 4.4 Opravné prostředky) či soudní přezkum ve správním soudnictví.⁵⁰

2.3.12 Zásada ústnosti jednání

Zásada ústnosti jednání vychází z § 74 zákona o přestupcích⁵¹, které určuje ústní jednání jako povinnou formu vedení přestupkového řízení v prvním stupni. V případě odvolacího řízení se k ústnímu jednání přistupuje v případech, kdy by to přispělo k řádnému objasnění věci. Výjimku této zásady tvoří případ, kdy se obviněný z přestupku bez řádné omluvy k jednání nedostaví.

Se zásadou ústnosti souvisí zásada neveřejnosti ústního jednání. Ta je pro účely řízení o přestupcích dovozena z § 49 odstavce 2 a 3 Správního řádu. Podle tohoto ustanovení mohou být ústnímu jednání přítomni jen účastníci řízení.⁵²

2.3.13 Ostatní zásady

Výše uvedené zásady jsou jen výběrem ze široké škály zásad řízení o přestupcích. Vybrány byly ty, které lze považovat za nejdůležitější pro provádění činnosti policejních orgánů. Dalšími zásadami jsou např. zásada účelnosti a prospěšnosti, zásada legitimního očekávání, zásada *reformace in peius* a jiné. V rozsahu bakalářské práce nelze všechny zásady hlouběji popsat a vzhledem k cílům práce to není ani účelné.

⁴⁸ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9795.

⁴⁹JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 493.

⁵⁰PRŮCHA, P. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2012, s. 144.

⁵¹ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 822.

⁵²ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.33 – 34.

2.4 Sankce za přešupek

Za přešupek lze uložit sankce vyjmenované v § 11 zákona o přešupcích⁵³. Jsou jimi:

- Napomenutí – Jde o nejmírnější sankci, kterou lze uložit za jakýkoli přešupek, avšak nelze jej uložit současně s pokutou.
- Pokuta – Jedná se o nejběžnější sankci. Při určování její výše se může správní orgán pohybovat v zákonem stanovené výše. Spolu s pokutou lze uložit i další sankce.
- Zákaz činnosti – Tato sankce má pro pachatele přešupku výrazně omezující charakter a proto ji lze uložit jen u přešupků, kde ji zákon připouští. Zákaz činnosti lze uložit na dobu nejvýše dvou let a může se vztahovat na činnost vykonávanou v pracovním anebo obdobném poměru nebo na činnost, k níž je potřeba zvláštní povolení.
- Propadnutí věci – Smyslem této sankce je zabránění pachateli v opakování přešupku a také postih, kdy se mu odejme prospěch z přešupku. Může se jednat pouze o věc ve výhradním vlastnictví pachatele, která je pro správní orgán dosažitelná a to v případě věcí, které pachatel užil ke spáchání přešupku. Může se také jednat o věc, která byla přešupkem získána nebo za takovouto věc nabyta. Hodnota věci nesmí být v nápadném nepoměru k povaze přešupku.
- Zákaz pobytu – Tato sankce má zabránit pachateli opětovně se zdržovat v místech, kde se dopustil přešupku. Zákaz pobytu lze udělit nejdéle na 3 měsíce, přičemž pachatel se musil dopustit úmyslného přešupku výrazně narušujícího místní záležitosti veřejného pořádku opakovaně během 12 měsíců a uložení sankce je nezbytné. Sankci nelze uložit na místo, kde má pachatel hlášený trvalý či hlášený pobyt.

Mimo tyto sankce lze uložit tzv. sankce zvláštní dle speciálního zákona. Tyto sankce by potom měly přednost před sankcemi uvedenými v zákoně o přešupcích a byly by užity namísto nich.

⁵³ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přešupcích. In *Sbirka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 811.

Sankce obvykle nemají kompenzační charakter, jejich smyslem je potrestání pachatele. Při stanovování výše a druhu sankce správní orgán přihlíží zejména ke způsobu spáchání přestupku, následkům přestupku, okolnostem, za kterých byl přestupek spáchán, k míře zavinění, k osobě pachatele a jeho pohnutkám.⁵⁴

2.5 Ochranná opatření

V souvislosti s přestupky může mimo sankcí správní orgán ukládat ochranná opatření. Ta se od sankcí odlišují tím, že působená újma je jen jejich průvodním jevem nikoliv jejich smyslem. Smyslem ochranných opatření je prevence- tedy odstranění či omezení nebezpečí dalšího páchaní přestupku.⁵⁵

Zákon o přestupcích⁵⁶ rozlišuje dva druhy ochranných opatření:

- Omezující opatření – toto opatření zakazuje pachateli v souvislosti se spácháním přestupku navštěvovat určitá místa. Může se jednat o kulturní či sportovní akce nebo o místa, kde se podává alkohol. Omezující opatření lze uložit nejdéle na dobu jednoho roku.
- Zabrání věci – lze uložit u věci, o které nebylo rozhodnuto o propadnutí. Věc musí být ve vztahu ke spáchanému přestupku a přitom buďto nenáleží zcela pachateli nebo pachatele nelze za přestupek stíhat.

⁵⁴MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 93 – 105.

⁵⁵ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. a TAUBER. M. *Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. aktualiz. vyd. podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde, 2011, s. 52.

⁵⁶ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s 812 (§ 16 - § 18).

3 Základy řízení o přestupcích

Řízení o přestupcích je zvláštní formou správního řízení a jako takové se řídí primárně třetí částí zákona o přestupcích (zejména § 51 - § 87)⁵⁷ a subsidiárně pak Správním řádem. Vést řízení o přestupcích jsou oprávněny vybrané správní orgány. Řízení o přestupcích určuje postavení jednotlivých účastníků řízení, dává jim práva a ukládá jim povinnosti. Smyslem řízení o přestupcích je řádné a efektivní objasňování přestupků, trestání jejich pachatelů (ukládání sankcí) a ochrana společnosti před opakováním přestupku (ukládání ochranných opatření). Při řízení o přestupcích se tedy vychází z procesních ustanovení přestupkového zákona a správního řádu, které se aplikují v souladu s obecnými zásadami, popsány v předchozí kapitole.⁵⁸

3.1 Příslušnost správních orgánů při řízení o přestupcích

Problematiku řízení o přestupcích je vhodné nejdříve zkoumat z hlediska příslušnosti správních orgánů k jeho vedení. Stejně tak je tato okolnost zkoumána hned na počátku každého řízení o přestupku. Zákon o přestupcích otázku příslušnosti upravuje v § 52 - § 55⁵⁹. Subsidiárně je užit i Správní řád⁶⁰. Známe trojí dělení příslušnosti – věcnou, místní a funkční. Příslušným správním orgánem je pouze ten, který vyhovuje ze všech tří hledisek a pouze ten může vydat pravomocné správní rozhodnutí. V následující podkapitole jsou zdůrazněny případy, kdy je příslušným správním orgánem policejní orgán. V případech, kde tomu tak není, poskytují policejní orgány správním orgánům součinnost a plní v řízení různé dílčí úkony.

3.1.1 Věcná příslušnost

Určení věcné příslušnosti vychází ze zákona o přestupcích, který v § 52⁶¹ stanoví jako příslušné správní orgány obecní úřady, zvláštní orgány obcí či jiné správní orgány. Jiné správní orgány jsou však příslušné vždy jen na základě zákona. Přitom může jít o jiný zákon anebo přímo o zákon o přestupcích, který např. pro blokové řízení vybraných přestupků stanovuje příslušné orgány PČR.

⁵⁷ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 819 - 825.

⁵⁸ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.28.

⁵⁹ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 819 – 820.

⁶⁰ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9783 - 9784 (§ 10 - § 13), s. 9814 -9815 (§ 131 - § 133).

⁶¹ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 819.

V zásadě však řízení o přestupcích uvedených v zákoně o přestupcích zpravidla vedou v prvním stupni obecní úřady anebo jejich zvláštní orgány. Naopak přestupky podle jiných zákonů zpravidla vedou jiné správní orgány v těchto zákonech určené. V praxi se jedná o celou řadu správních orgánů např. Drážní úřad České republiky vykonávající státní správu ve věcech drah včetně řízení o přestupcích.

Eventuální spory o věcnou příslušnost zákon o přestupcích neřeší, a proto se subsidiárně vychází ze Správního řádu⁶². Ten stanoví, že pokud taková situace nastane, tak spor rozhodne nejbližší společný orgán dotčených správních orgánů. Není přitom podstatné, zda se jedná o spor negativní nebo pozitivní. V případě, že orgány nemají společný nadřízený úřad, rozhodnou spor v dohodovacím řízení jejich ústřední orgány.

Nadřízený orgán věcně příslušného orgánu může dle § 131 Správního řádu⁶³ převzít řízení do své kompetence. To učiní v případě, že jemu podřízený orgán ve věci řádně nekoná anebo v případě, že se jedná o nadstandardně komplikovaný případ anebo to jiné okolnosti vyžadují. Takové převzetí řízení se nazývá atrakce.⁶⁴

Policie ČR a její předchůdkyně Veřejná bezpečnost zastávala v minulosti úlohu správního orgánu v široké škále přestupků. Postupně jí byla omezována věcná příslušnost natolik, že v současné době je Policie ČR (resp. její příslušné orgány) správním orgánem příslušným vést řízení o přestupku v I. stupni jen na úseku pobytu cizinců na území ČR.

V blokovém řízení pak jsou Policejní orgány příslušné vést řízení o přestupcích na více úsecích. V první řadě na těch, kde je Policie ČR věcně příslušným správním orgánem pro řízení v I. stupni. Dále pak policejní orgány projednávají v blokovém řízení přestupky např. na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, veřejného pořádku a majetku.

Otázka správného určení věcné příslušnosti je naprosto nezbytná pro úspěšné vedení řízení o přestupku. Pokud by v něm rozhodl věcně nepřislušný orgán, tak by se jednalo o nicotné rozhodnutí.⁶⁵

⁶²ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9815 (§ 133).

⁶³ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9814.

⁶⁴JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s.312 -316.

⁶⁵ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9801 (§ 77 odst. 1).

3.1.2 Místní příslušnost

Problematikou místní příslušnosti se zákon o přestupcích obecně zabývá v § 55 v odstavci 1:

„K projednání přestupku je místně příslušný správní orgán, v jehož územním obvodu byl přestupek spáchán“⁶⁶. Zákon o přestupcích se přitom odkazuje na §7 odst. 1 správního řádu. Je-li místně příslušných více správních orgánů, tak vede řízení o přestupku ten, který jej zahájil první. Místní příslušnost však není nepřekonatelnou překážkou nadřazenou obecným zásadám řízení o přestupcích. V případě distančních deliktů anebo skutků, u nichž nelze určit místo spáchání, přestupek projedná správní orgán, v jehož obvodu má osoba, proti níže je vedeno řízení, trvalé bydliště. Stejně se postupuje v případě, kdy byl přestupek spáchán v zahraničí. V případech kdy přestupce nemá trvalý pobyt, užije se pro určení příslušnosti poslední známé místo trvalého pobytu.⁶⁷

V případech, kdy byl přestupek spáchán v obvodech více správních orgánů, projedná jej správní orgán, který zahájil jednání jako první. Správní orgány se však mohou v odůvodněných případech dohodnout i jinak. Pokud by však k dohodě nedošlo, tak o přestupku rozhodne nejbližší společný nadřízený orgán. V případě sporu o místní příslušnost by spor mohl vzniknout mezi shodným druhem orgánů a nepřipadá tedy v úvahu, že nemají společný nadřízený orgán tak jako při sporu o věcnou příslušnost.⁶⁸

Správní orgány mohou dle zásady rychlosti a procesní ekonomie místní příslušnost změnit a postoupit řízení orgánu např. do místa bydliště obviněného z přestupku, poškozeného či svědků. Činí tak po vzájemné dohodě a s předchozím souhlasem orgánu, kterému řízení postupuje. Souhlas obou správních orgánů není zákonem o přestupcích vyžadován, ale dovozuje se z § 131 odst. 5 Správního řádu⁶⁹.

3.1.3 Funkční příslušnost

Třetí hledisko příslušnosti správního orgánu k projednání přestupku je tzv. funkční příslušnost. Ta je v zákoně o přestupcích upravena v § 53. Funkční příslušnost určuje, která část určitého orgánu o věci rozhoduje. Může jím být stanovena m.J. komise, rada obce, odbor obce, případně přímo obecní úřad anebo zvláštní orgán

⁶⁶ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 819.

⁶⁷MATES, Pavel a kol. *Základy správního práva trestního*. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015, 204 s. 110.

⁶⁸JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s.323 -326.

⁶⁹ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9814 (§ 131 odst. 5).

obce. V hlavním městě Praze projednávají věcně příslušné přestupky městské části. Za tím účelem si zřizují komise k projednávání přestupků. Odvolacím orgánem je Magistrát hl. m. Prahy.⁷⁰

3.2 Účastníci řízení

Vzhledem k tomu, že práva vstupovat a zasahovat do řízení o přestupku mají zpravidla jen jeho účastníci, tak je nutné definovat, kdo jím může být. Účastníci řízení jsou vymezeni v § 72 zákona o přestupcích⁷¹. Vzhledem ke specifickým řízením o přestupcích je výčet účastníků řízení odlišný od účastníků správního řízení.⁷²

3.2.1 Obviněný z přestupku

Obviněným z přestupku se rozumí ten, proti němuž správní orgán provedl procesní úkon řízení o přestupku. Přesto je třeba stále dbát zásady presumpce neviny (viz oddíl 2.3.5 Zásada presumpce neviny, zásada *In dubio pro reo*) a zásady obhajoby (viz oddíl 2.3.6. Zásada obhajoby).⁷³ Přestože řízení o přestupku může být zpočátku vedeno proti neznámému pachateli, tak pro jeho úspěšné dokončení je z povahy věci obviněný z přestupku jeho obligatorním účastníkem. Zákon o přestupcích v § 73 užívá poněkud zavádějící termín *občan, který je obviněn z přestupku*. Zde je termínem *občan* myšlena obecně FO a nikoli výhradně občan ČR.⁷⁴

3.2.2 Poškozený

Poškozeným se rozumí osoba, které byla přestupkem způsobena újma. Může se přitom jednat o škodu na majetku, ušlý zisk, újmu na zdraví, Poškozený je fakultativním účastníkem řízení. Práva poškozeného v řízení o přestupcích se vztahují výhradně k újmě, která mu přestupkem vznikla. Poškozený nemůže zasahovat do sankce, která má být obviněnému z přestupku uložena. Stejně tak může podat žalobu pouze proti výroku

⁷⁰ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.38 – 39.

⁷¹ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 822 (§ 72).

⁷²srov. ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9789 (§ 27).

⁷³ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 822 (§ 73).

⁷⁴JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s.390 -391.

správního orgánu o náhradě škody a nikoli proti výroku jako celku. O tomto opakovaně rozhodl Nejvyšší správní soud.⁷⁵

Práva poškozeného v řízení o přestupku v případě jeho úmrtí nepřechází na pozůstalé a ti tak již nemohou být účastníky řízení. Stejně jako smrtí pachatele přestupku to však nezakládá překážku v občanskoprávním způsobu vymáhání náhrady škody.

3.2.3 Další účastníci

Dalším účastníkem je vlastník věci, o jejíž zabránění v řízení správní orgán rozhoduje. Jedná se tedy o fakultativního účastníka řízení. Postavení vlastníka věci je obdobné postavení poškozeného. Je účasten na řízení pouze v části týkající se zabránění věci.⁷⁶

Zvláštním účastníkem řízení je návrhovatel. Ten se vyskytuje pouze u přestupků projednávaných na návrh (viz podkapitola 5.1 Řízení o návrhových přestupcích). Kde je obligatorním účastníkem. Tento účastník se může odvolat proti rozhodnutí o vině, proti rozhodnutí o zastavení řízení a proti uložené povinnosti uhradit náklady řízení.⁷⁷

⁷⁵Např. rozhodnutí NSS sp. Zn.: 2 AS 73/2006 ,[online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z WWW:http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0073_2As__0600053A_prevedeno.pdf, s. 4 - 5.

⁷⁶ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. a TAUBER. M. *Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. aktualiz. vyd. podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde, 2011, s. 153 - 154.

⁷⁷ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.93.

4 Přestupkové řízení

Řízení o přestupcích lze realizovat několika možnými způsoby. Přestože zákon o přestupcích zná různé zkrácené způsoby projednání, tak základní a hlavní formou řízení o přestupku zůstává přestupkové řízení vedené správním orgánem. V tomto řízení mohou účastníci nejlépe uplatňovat svá práva a správní orgán má nejpříznivější podmínky pro řádné objasnění přestupku. V této kapitole bude popsán průběh nezkrácené formy řízení od zjištění přestupku až po výkon rozhodnutí. Jedná o nejrozsáhlejší oblast přestupkového práva procesního. Těžiště činností policejních orgánů v řízení o přestupcích je v jiné oblasti, takže bude nezkrácenému řízení věnován prostor pouze pro jeho zevrubné popsání. Bude tak dán prostor pro detailněji zkoumání částí řízení o přestupku, na kterých policejní orgány více participují.

4.1 Přípravné řízení

Přípravné stadium slouží správnímu orgánu pro zjištění, zda jsou dány podmínky zavedení přestupkového řízení. Přípravné řízení začíná okamžikem, kdy se správní orgán o podezření ze spáchání přestupku dozví. Správní orgán může podnět obdržet od Policie ČR (viz oddíl 6.4.4 Oznamování přestupků správním orgánům), městské či obecní policie, od státního orgánu, vlastním zjištěním, oznámením od fyzické anebo právnické osoby apod. V přípravném řízení správní orgán vyžaduje součinnost a získává tak informace potřebné pro rozhodnutí, zda je na místě zavést přestupkové řízení či nikoliv.⁷⁸

Pokud nejsou v přípravném řízení zjištěny zákonné podmínky k odložení věci anebo jinému vyřízení (postoupení věci, odevzdání věci), tak správní orgán zahájí řízení o přestupku. K tomuto dochází bezodkladně (nejpozději do 60 dnů od přijetí oznámení) z moci úřední s výjimkou tzv. návrhových přestupků (viz podkapitola 5.1 Řízení o návrhových přestupcích). Fakticky je řízení zahájeno oznámením o zahájení přestupkového řízení obviněnému z přestupku. Spolu s tím může být zaslána výzva k dostavení se k ústnímu jednání.⁷⁹

V přípravném řízení je úloha policejních orgánů zejména v poskytování součinnosti, v přijímání oznámení od občanů, provádění neodkladných a neopakovatelných úkonů a

⁷⁸ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s.47 -51

⁷⁹ VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 35.

v oznamování přestupků správním orgánům. Tyto činnosti jsou podrobně popsány v kapitole 6.

4.2 Nalézací řízení

Pokud shledá správní orgán v přípravném řízení důvody pro zahájení přestupkového řízení, tak toto řízení přechází do fáze nalézací. Smyslem nalézacího řízení je zjištění zda přestupek stal a zda se ho dopustil obviněný z přestupku. Při posuzování přestupku správní orgán postupuje v souladu se zásadami řízení o přestupcích a musí tak vinu prokázat mimo vší pochybnost (viz oddíl 2.3.5 Zásada presumpce nevinu, Zásada In dubio pro reo). Dalším smyslem nalézacího řízení je určení sankce či ochranného opatření a jejich míry a rozsahu. Dále se v rámci nalézacího řízení může rozhodnout o náhradě škody. Vzhledem k tomu, že zákon o přestupcích nemá vlastní ustanovení o běhu lhůt a způsobech doručování, používá se subsidiárně Správní řád. Jsou-li dány zákonné podmínky, může správní orgán z důvodu procesní ekonomie zvolit některý ze zkrácených způsobů projednání (blokové řízení, příkazní řízení).⁸⁰

Při projednávání přestupku v 1. Stupni se vede obligatorně ústní řízení. To i v případě, že by jediným účastníkem byl obviněný z přestupku a nebylo by třeba vyslyšet svědky či přibrat jiné osoby. Bez přítomnosti obviněného z přestupku se může jednání vést pouze tehdy, jestliže obviněný svou přítomnost odmítne anebo se bez náležité omluvy či důležitého důvodu nedostaví.⁸¹ Tímto opatřením zákon o přestupcích brání obstrukcím a snaze o prekluzi ze strany obviněného.

Přestupkové řízení nemá zvláště upravený jednacím řád a vychází se proto při něm ze správního řádu. O prováděných úkonech jsou vedeny ve spise záznamy. V rámci nalézacího řízení musí správní orgán dokázat zejména, zda skutek spáchal obviněný, jaké měl pohnutky, posuzovat okolnosti mající vliv na nebezpečnost činu, a další okolnosti. Ke zjištění materiální pravdy správní orgán užívá důkazy svědeckou výpovědí⁸², důkazy listinou⁸³,

⁸⁰HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, 792 s. Beckovy právnické učebnice, s. 439.

⁸¹MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 121.

⁸²ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 117.

⁸³ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 130

důkazy znaleckým posudkem⁸⁴ a důkazy ohledáním⁸⁵ (k ohledání více v oddíle 6.4.3 Šetření prováděné policejním orgánem před oznámením přestupku). Obviněný se přitom může vyjadřovat k oznámení o přestupku, popsat jak se věc odehrála, vyjadřovat se ke všem důkazům a také sám navrhnout důkazy. Když jsou všechny důkazy předloženy, je nalézací řízení u konce.

Úloha policejních orgánů je v této fázi řízení již velmi potlačena a omezuje se na součinnost směřující k zajištění průběhu a účelu nalézacího řízení. Touto součinností může být doručování písemností či předvedení osob (blíže v podkapitole 6.4 Další činnosti policejních orgánů při řízení o přestupcích).

4.3 Rozhodnutí

Rozhodnutí o přestupku je správním aktem konstitutivní povahy. Rozhodování přestupkové komise fakticky probíhá tak, že předsedající shrne výsledek ústního jednání a komise poté zhodnotí otázku viny obviněného, o které rozhoduje hlasováním. V případě shledání viny rozhodne o sankci či opatření, které uloží.

Rozhodnutí musí splňovat předepsané formální i obsahové náležitosti. Ty vycházejí jednak ze Správního řádu⁸⁶, ale také ze Zákona o přestupcích. Ten po obsahové stránce uvádí, že v případě shledání obviněného vinným z přestupku musí rozhodnutí o něm obsahovat „popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankce, popřípadě rozhodnutí o upuštění od uložení sankce (§ 11 odst. 3), o započtené doby do doby zákazu činnosti (§ 14 odst. 2), o uložení ochranného opatření (§ 16), o nároku na náhradu škody (§ 70 odst. 2) a o náhradě nákladů řízení (§ 79 odst. 1)“⁸⁷.

Formálně se rozhodnutí správního orgánu vyznačuje tím, že obligatorně obsahuje tři části:

- výroková část,

⁸⁴ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 122.

⁸⁵ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 133.

⁸⁶ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9799-9800 (§ 68, § 69).

⁸⁷ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 823 (§ 77).

- odůvodnění
- poučení o odvolání.⁸⁸

Odvolací lhůta v přestupkovém řízení činí 15 dnů od oznámení rozhodnutí.

4.4 Opravné prostředky

V celém správním právu se uplatňuje zásada dvouinstančnosti. Nejinak tomu je i ve správním právu trestním, potažmo v přestupkovém právu. Proti každému rozhodnutí vydaného správním orgánem v 1. stupni lze tedy využít řádné opravné prostředky, musí však být podány v době, kdy rozhodnutí ještě nenabylo právní moci. Řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí vydaného v nezkrácené formě přestupkového řízení je odvolání. Řádné opravné prostředky nelze využít proti rozhodnutím provedeným v blokovém řízení (více v podkapitole 6.2 blokové řízení vedené policejním orgánem). Právo užít opravné prostředky mají všichni účastníci řízení a v případě mladistvého také jeho zákonní zástupci.⁸⁹

Proti rozhodnutí, které již nabylo právní moci lze užít mimořádné opravné prostředky. Těmi jsou žádost o obnovu řízení či žaloba na přezkoumání rozhodnutí ve správním soudnictví. Dalším opravným prostředkem je mimo jiné obnova řízení z moci úřední.

Při projednávání přestupku, proti němuž užil obviněný z přestupku opravný prostředek ctí správní orgán zásadu *reformace in peius*⁹⁰. Tato zásada zaručuje, že rozhodnutí o sankci se nemůže změnit v neprospěch obviněného.

⁸⁸MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 124.

⁸⁹ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 201.

⁹⁰Vychází z § 82 a § 87 odst. 4 zákona o přestupcích : (ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 824 - 825).

5 Zvláštní druhy řízení o přestupcích

Charakter jednotlivých přestupků je díky jejich společenské škodlivosti, způsobu a místu spáchání a k osobě pachatele i poškozeného je značně odlišný. Tuto skutečnost zákon o přestupcích reflektuje a mimo přestupkového řízení v jeho nezkrácené formě nabízí i alternativní způsoby vedení řízení. Zvláštními formami řízení jsou:

- řízení o návrhových přestupcích,
- řízení proti mladistvým,
- přestupky osob podléhajících zvláštní pravomoci,
- přestupky osob požívajících výsad a imunit,
- blokové řízení,
- příkazní řízení.

V následující kapitole jsou popsány jejich odlišnosti, specifické znaky a podmínky užití těchto forem. U některých z nich jsou uvedeny vybrané úkoly policejních orgánů specifické právě pro tato řízení.

5.1 Řízení o návrhových přestupcích

Toto řízení je specifické tím, že se na jeho zahájení nevztahuje zásada oficiality. Tyto přestupky se projednávají jen na návrh oprávněné osoby – tzv. navrhovatele. Je jím poškozený anebo jeho zákonný zástupce. Jestliže navrhovatel vezme kdykoli v průběhu šetření svůj návrh zpět, tak se řízení zastaví. Stejně tak se zastaví v případě, kdy se bez dostatečné omluvy nedostaví k ústnímu projednání. Lhůta k podání návrhu je 3 měsíce od chvíle, kdy se navrhovatel o přestupku dozvěděl, přičemž lhůta je prekluzivní.⁹¹

Návrhové přestupky jsou taxativně vyjmenovány v § 68 zákona o přestupcích⁹². Přestupek urážky na cti je návrhový vždy. Dále jsou návrhovými vybrané přestupky proti občanskému soužití a majetku spáchané osobou blízkou.

⁹¹JEMELKA, L., VETEŠNÍK P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 370 – 372.

⁹²ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 821 -822 (§ 68).

Hlavním úkolem policejních orgánů v tomto druhu řízení je poučení navrhovatele o způsobu podání návrhu na projednání přestupku, o jeho lhůtě a o dopadech jeho podání i nepodání. Policejní orgán by měl navrhovatele poučit prokazatelnou formou, tedy nejlépe formou sepsání úředního záznamu o poučení osoby o návrhovém přestupku, se kterým se poučovaná osoba seznámí a podepíše jej.

5.2 Řízení proti mladistvým

Mladistvými se dle zákona o přestupcích rozumí osoby, které již dovršily patnáctý rok věku, ale ještě nezavršily osmnáctý rok. Zvláštní úprava řízení o mladistvých vychází z úvahy, že jejich osobnost ještě není plně dozrálá a nemají dostatek životních zkušeností. Přílišná tvrdost sankcí za přestupky by mohla narušit jejich vývoj. Větší důraz je tedy kladen na preventivní a výchovné působení.⁹³

Specifika řízení proti mladistvým zákon o přestupcích uvádí v § 19⁹⁴. Toto ustanovení snižuje horní hranici pokuty, kterou lze uložit mladistvému, na polovinu, nejvýše však 5000 Kč, případně na 2500 Kč v blokovém řízení. Dalšími omezeními v řízení proti mladistvému jsou nemožnost uložit zákaz pobytu a nemožnost přestupky projednávat v příkazním řízení. Mladistvému může být uložen zákaz činnosti nejdéle na dobu jednoho roku, pokud by mu nebránil v přípravě na povolání. Přestupky mladistvých bývají zpravidla postoupeny správním orgánům do místa bydliště. Pokud by tak nebylo učiněno, tak je třeba vyrozumět orgán sociálně právní ochrany dětí v místě bydliště mladistvého.

5.3 Přestupky osob podléhajících zvláštní pravomoci

Pro užití toho zvláštního druhu řízení o přestupcích je rozhodný subjekt. Osoby podléhající zvláštní pravomoci jsou vyňaty z pravomoci obecných správních orgánů a jejich přestupky jsou postupovány k projednání orgánům určeným zvláštními právními předpisy. Osobami podléhajícími zvláštní pravomoci se dle § 10 zákona o přestupcích⁹⁵ rozumí osoby podléhající vojenské a kázeňské pravomoci a příslušníci bezpečnostních sborů a dále osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, či zabezpečovací detence.

⁹³ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 151.

⁹⁴Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 204 ze dne 23. července 2008, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 83, s. 2398(čl. 1, odst. 5).

⁹⁵ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 811 (§ 10).

5.4 Přestupky osob požívajících výsad a imunit

Dle §9 zákona o přestupcích⁹⁶ nelze podle tohoto zákona projednávat přestupky, kterých se dopustí osoby požívající výsad dle zákona. Zcela vyňat je prezident a soudci Ústavního soudu ČR. Procesněprávní exempce se pak vztahuje zejména na zahraniční diplomaty a hlavy států, členy vlád a jejich oficiální doprovod. Dále jsou z pravomoci obecných správních orgánů vyňati poslanci a senátoři Parlamentu ČR. Správní orgán může projednat jejich přestupky dle zákona o přestupcích pouze v případě, kdy sami nepožádají o postoupení případu příslušné parlamentní komoře. V takovém případě se vede disciplinární řízení dle jednacího řádu poslanecké sněmovny či senátu.⁹⁷

5.5 Příkazní řízení

Příkazní řízení (též nazývané mandátní) vychází jednak z §87 zákona o přestupcích⁹⁸ a dále také subsidiárně ze Správního řádu⁹⁹. V příkazním řízení splývají přípravné, nalézací a rozhodovací stadium v pouhé vydání příkazu obviněné osobě. Takový příkaz má písemnou formu a obsahuje výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Příkazní řízení lze použít za současného splnění všech těchto podmínek:

- „Není pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil,
- věc nebyla vyřízena v blokovém řízení,
- jedná se o případ, který není návrhovým deliktem,
- nemá být rozhodnuto o náhradě škody,

⁹⁶ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 811 (§ 9).

⁹⁷ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 156 - 157.

⁹⁸ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 825 (§ 87).

⁹⁹ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9820 (§ 150)

- nejedná se o přešupek mladistvého nebo osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům, nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena.¹⁰⁰

Z výše uvedeného vyplývá, že v příkazním řízení je mimo napomenutí jedinou přípustnou sankcí pokuta. Její maximální výše byla v současné době účinnou novelizací § 13 zákona o přestupcích¹⁰¹ stanovena na 10 000 Kč. Opravným prostředkem proti příkazu je odpor, který lze podat do 15 dnů od doručení příkazu.

Smyslem příkazního řízení je efektivněji (tedy zjednodušeně a urychleně) projednávat přestupky bez nutnosti nařizovat ústního jednání. Činit tak lze jen v případech, kdy není třeba dalšího dokazování. V tomto druhu řízení jsou tedy omezeny některé zásady řízení (zejména zásada ústnosti, zásada obhajoby) o přestupcích na úkor jiných (zejména zásada rychlosti a procesní ekonomie). Řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí v příkazním řízení je odpor.¹⁰²

5.6 Blokové řízení

Blokové řízení je zcela odlišným druhem řízení o přestupku. Přestože jej mohou vykonávat pracovníci správních orgánů či strážníci obecní policie, tak jej lze označit za typicky policejní činnost na úseku řízení o přestupcích. Proto bude blokovému řízení věnován prostor v následující kapitole popisující konkrétní činnosti policejních orgánů v řízení o přestupcích.

¹⁰⁰ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 163.

¹⁰¹Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 204 ze dne 23. července 2008, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 83, s. 2397 (čl. 1, odst. 3).

¹⁰²VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 73 -74.

6 Činnosti policejních orgánů v řízení o přestupcích

Prameny správního práva trestního zpravidla nedávají policejním orgánům vůdčí roli v přestupkovém řízení. Obvykle jsou vykonavatelé tohoto práva obecné správní orgány. To však neznamená, že v této oblasti nemá Policie ČR významnou, dá se říci až nezastupitelnou úlohu. Postavení policejních orgánů má zpravidla subsidiární charakter a jejich činnost podporuje správní orgány, které řízení vedou. Není tomu tak vždy. V zákonem stanovených případech, jsou přímo policejní orgány příslušné vést přestupkové řízení.

6.1 Vedení přestupkového řízení policejním orgánem

Správní orgány obecně projednávají jen ty přestupky, ke kterým jsou věcně, místně a funkčně příslušné. Nejinak je tomu u policejních orgánů. Jak již bylo uvedeno v oddíle 3.1.1 Věcná příslušnost, tak existují úseky přestupků, ve kterých jsou policejní orgány dosud správními orgány věcně příslušnými k vedení přestupkového řízení v 1. stupni. Tato příslušnost, obecně zakotvená v zákoně o přestupcích¹⁰³, musí mít oporu vždy ve speciálním zákoně.

Policie ČR je správním orgánem na úseku pobytu cizinců a to včetně správního řízení a řízení o přestupcích, k tomuto ji zmocňuje zákon o pobytu cizinců na území České republiky¹⁰⁴. Funkčně příslušnými policejními orgány jsou příslušná oddělení služby cizinecké policie na jednotlivých krajských ředitelstvích policie. Např. v Praze je k vedení přestupkových a správních řízení příslušné Oddělení dokumentace zařazené pod Odborem cizinecké policie vnější služby Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Tato funkční příslušnost je určena interními akty řízení Policie ČR¹⁰⁵.

Na úseku pobytu cizinců jsou policejní orgány oprávněny vést mimo přestupkového řízení jakožto věcně příslušné správní orgány i zkrácené formy řízení včetně blokového řízení. Dále na tomto úseku realizují správní vyhoštění.

6.2 Blokové řízení vedené policejním orgánem

Policejní orgány typicky vedou řízení o přestupku zkrácenou formou blokového řízení. Blokové řízení je charakteristické svou rychlostí a sníženou administrativní

¹⁰³ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 819 (§ 52 b, ve znění pozdějších předpisů).

¹⁰⁴ČESKO. Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 106, s. 7435 (§ 157 odst. 4).

¹⁰⁵ Neveřejný interní akt řízení PČR

náročností a jako takové se odlišuje od obecného správního řízení natolik, že se v něm obecné správní řízení neuzívá ani subsidiárně.¹⁰⁶

Blokové řízení vychází z § 84 až § 86 zákona o přestupcích¹⁰⁷. V blokovém řízení je možné projednat skutkově méně komplikované přestupky, u kterých nepanují žádné pochybnosti. Při jejich projednávání zastává jeden orgán pozici vyšetřovací i rozhodovací a ve velmi krátké době rozhodne o vině i sankci. Jedinou přípustnou sankcí v blokovém řízení je pokuta. Její maximální výše je stanovena v § 13 zákona o přestupcích a s účinností od 1. 10. 2016 na 5.000 Kč.¹⁰⁸ V určitých případech může být výše horní hranice určena jinak, ale musí tak stanovit zákon.

Je zjevné, že výše horní hranice je oproti projednání přestupku v nezkrácené formě řízení obecně nižší. Zákonodárce k tomuto omezení přistoupil z důvodu, aby bylo blokové řízení užíváno jen u méně závažných přestupků, u nichž nehrozí uložení zákazu činnosti. V blokovém řízení je omezeno právo na obhajobu a možnosti opravných prostředků, na druhou stranu jsou omezeny možnosti získávání důkazů. Správní orgán příslušný k vedení přestupkového řízení v 1. stupni může projednat v blokovém řízení všechny přestupky, vyjma návrhových přestupků. Policejní orgán ale může projednat v blokovém řízení jen přestupky, u kterých je tak výslovně uvedeno.

Rozhodnutí v blokovém řízení je realizováno tak, že policejní orgán uloží pokutu a vyplní pokutový blok, NSS tento akt popisuje následovně:

„... uložení pokuty v blokovém řízení představuje akt vydaný příslušným správním orgánem s cílem autoritativně zasáhnout do právních vztahů osoby obviněné z přestupku jako účastníka řízení o přestupku. Jde tedy o rozhodnutí mající podobu individuálního správního aktu. Jsou tak splněny podmínky podávané z § 65 odst. 1 s. ř. s., tj. jde o úkon správního orgánu, jímž se osobě, která se přestupku dopustila, zakládá povinnost zaplatit pokutu ...“¹⁰⁹

¹⁰⁶ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 158.

¹⁰⁷ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 824 – 825 (§ 84 - § 86)

¹⁰⁸Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 204 ze dne 23. července 2008, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 83, s. 2397 (čl. 1, odst. 3).

¹⁰⁹Rozhodnutí NSS ze dne 29. 12. 2004 sp. Zn. 6 As 49/2003-46, [online]. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z WWW:

Podmínky k projednání přestupku v blokovém řízení jsou uvedeny v § 84 zákona o přestupcích¹¹⁰. První podmínkou je spolehlivé zjištění přestupku. Tím se rozumí nepochybné zjištění naplnění všech znaků skutkové podstaty konkrétního přestupku. K projednání přestupku v blokovém řízení nestačí, že policejní orgán po řádném zvážení všech okolností dospěje k názoru, že byl přestupek spolehlivě zjištěn. Musí tak usoudit i obviněný z přestupku. Otázku spolehlivého zjištění zkoumal i NSS:

„V případě, že by ten, kdo se měl dle názoru správního orgánu přestupku dopustit, nepovažoval přestupek za spolehlivě zjištěný, případně by z jiného důvodu nebyl ochoten pokutu zaplatit, bylo by třeba otázky skutkové a právní týkající se spáchání správním orgánem tvrzeného přestupku, posuzovat a bylo by tak potřeba provádět ve věci dokazování. To by probíhalo v běžném správním řízení. Zahájení takového správního řízení o přestupku je tedy fakticky v dispozici té osoby, jež se měla přestupku dopustit, byť je zahajováno správním orgánem, neboť právě této osobě je dáno na výběr, zda využije svého práva na to, aby spáchání přestupku bylo správním orgánem prokazováno a aby bylo řádně prováděno skutkové i právní hodnocení jejího jednání. Faktická dispozice osoby obviněné z přestupku je tu tedy dána tím, že osoba, jež se měla přestupku dopustit, buď považuje přestupek za spolehlivě zjištěný, nehodlá o něm vést takové řízení, v němž by byly posuzovány jak otázky skutkové, tak otázky právní, a souhlasí se sankcí, jež je jí v blokovém řízení ukládána, nebo přestupek nemá za prokázaný a nesouhlasí tedy se zaplacením pokuty, přičemž využívá svého práva, jež jí nelze odeprít, na zahájení správního řízení o přestupku.“¹¹¹

Další podmínkou pro projednání přestupku v blokovém řízení je nedostatečnost domluvy. Domluva je zvláštní instrument, který je blíže popsán v podkapitole 6.3. Projednání přestupku domluvou. Zákon o přestupcích tuto podmínku určuje tak, že blokové řízení lze aplikovat, pokud nestačí domluva. To je poměrně vágní formulace, nicméně vyplývá z ní povinnost policejního orgánu nejdříve zvážit možnost domluvy a teprve pokud domluva nestačí, tak přistoupit k blokovému řízení. Při tomto správním uvážení musí policejní orgán posoudit společenskou škodlivost přestupkového jednání a to s přihlédnutím k jeho subjektivní i objektivní stránce. Podstatnými okolnostmi pak jsou např. osoba pachatele, čas a místo spáchání přestupku, osoba poškozeného, způsob spáchání, pohnutka a další. Byť tato podmínka působí banálně, tak správná aplikace domluvy či blokového řízení

<http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0081_2As__1000_20101013112622_prevedeno.pdf>.

¹¹⁰ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 824.

¹¹¹ rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, sp. zn. 6 As 49/2003

vyžaduje od policejních orgánů nejen vysokou odbornost, ale i mravní úroveň a schopnost posuzovat situaci s nadhledem.¹¹²

Poslední základní podmínkou pro projednání přestupku v blokovém řízení je ochota obviněného z přestupku pokutu zaplatit. Tuto ochotu obviněný projevuje souhlasem s projednáním přestupku v blokovém řízení. Přitom musí být poučen o průběhu blokového řízení a o následcích projednání přestupku touto formou (zejm. nemožnost odvolání). Zároveň tímto souhlasí s výší pokuty. Zde je patrné, že všechny podmínky jsou provázané a jedna nemůže stát bez druhé. Souhlasem s projednáním v blokovém řízení obviněný logicky souhlasí i s tím, že je přestupek spolehlivě zjištěn. Těžko si lze v právním státě představit situaci, kdy přestupce souhlasí s projednáním přestupku v blokovém řízení, aniž by souhlasil se samotným spácháním přestupku a s jeho spolehlivým zjištěním. U podmínky ochoty pokutu zaplatit je tedy pouze na rozhodnutí obviněného, zda zvolí nabízené blokové řízení anebo z nejrůznějších příčin upřednostní projednání v nezkrácené formě přestupkového řízení. Nelze však zaměňovat ochotu zaplatit a samotné zaplacení. Obviněný z přestupku může ústně projevit ochotu pokutu zaplatit, přičemž nemá u sebe potřebnou částku, či tuto částku z nejrůznějších důvodů v okamžik uložení pokuty zaplatit nechce. Bloková pokuta je v takovém případě rovněž uložena, ale přestupci je vydán blok na pokutu na místě nezaplacenou spolu s informacemi o způsobu zaplacení pokuty a její splatnosti.¹¹³

Zákon o přestupcích nijak neomezuje vedení blokového řízení u přestupků proti majetku, u nichž byla způsobena škoda. U blokového řízení však není možné vést adhezní řízení o její náhradě a poškozený je odkázán k občanskoprávnímu řešení.

Policejní orgány musí při vedení blokového řízení vždy řádně dbát zásady zneužití správního uvážení a v rámci něj volit vhodnou výši pokuty.¹¹⁴ I v rámci blokového řízení se uplatňuje princip společného řízení tak, jak je uveden v § 12 odst. 2 zákona o přestupcích¹¹⁵. Pokud tedy policejní orgán zjistí, že se obviněný dopustil více přestupků a u všech z nich jsou splněny všechny zákonné podmínky pro zavedení blokového řízení, tak vede jedno řízení. Vydá jeden blok popisující všechna zjištěná jednání včetně jejich právní kvalifikace.

¹¹² VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 82.

¹¹³ VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 75.

¹¹⁴ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 811 (§ 12 odst. 1).

¹¹⁵ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 811.

Blokové řízení je svou povahou nejrychlejší a nejjednodušší formou projednání přestupku, při které je efekt potrestání okamžitý. To z něj činí účinný nástroj prevence i represe.

Postup policejních orgánů při blokovém řízení zpřesňují dále interní akty řízení Policie ČR.

6.2.1 Vybrané přestupky projednávané policejními orgány v blokovém řízení

Přestupky, jež může policejní orgán projednávat, jsou vymezeny zejména v § 86 písm. a) zákona o přestupcích¹¹⁶. Ten odkazuje na přestupky popsané v zákoně o přestupcích a dále na přestupky dle zákona o silničním provozu. Následující přehled přestupků není taxativním výčtem, ale pouze výběrem běžnějších přestupků.

Dle zákona o přestupcích jsou policejní orgány oprávněny vést blokové řízení v přestupcích na úseku silničního hospodářství. Takových přestupků se mohou dopustit osoby podnikající v autodopravě tím, že porušují zvláštní právní předpisy. Policejní orgány mohou v blokovém řízení projednat přestupek spojený s nepovoleným podnikáním. Takovým přestupkem může být například pouliční prodej zboží bez živnostenského oprávnění.

Významnou skupinou přestupků, které mohou policejní orgány dle zákona o přestupcích projednávat v blokovém řízení, jsou přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániemi. Postižitelné zde je zejména podávání alkoholu osobám, u nichž lze mít pochybnost o jejich plnoletosti či např. nepovolená výroba lihu a jiné.

Početnou a frekventovanou skupinu přestupků představují přestupky proti veřejnému pořádku. V této oblasti je policejním orgánům svěřená kompetence vést blokové řízení proti obviněnému, který vzbudí veřejné pohoršení, ruší noční klid, či znečistí veřejné prostranství. Na tomto úseku nelze blokově projednat přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby, což je poměrně logické. V opačném případě by policejní orgán výzvou sám navodil podmínky ke spáchání přestupku a poté o něm ihned rozhodoval.

¹¹⁶ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 824.

Další klíčovou skupinou přestupků projednávaných policejními orgány v blokovém řízení jsou přestupky proti občanskému soužití. Jedná se zejména o způsobení újmy na zdraví či vyhrožování újmou na zdraví. Zákon neomezuje možnost projednání v blokovém řízení přestupek proti občanskému soužití dle § 49/1 c) zákona o přestupcích¹¹⁷ ani v případě vzniklé újmy na zdraví. Lze však konstatovat, že takový způsob projednání není příliš vhodný, neboť později může vyjít najevo větší rozsah újmy. Projednáním v blokovém řízení by bylo vedení případného trestního řízení pro překážku *rei iudicatae*, dle zásady non bis in idem, vyloučeno.

Klíčovým okruhem přestupků, ve kterých může orgán policie vést blokové řízení, uvedených přímo v zákoně o přestupcích jsou přestupky proti majetku. Před projednáním přestupku proti majetku spáchaného odcizením věci si nejdříve musí policejní orgán ověřit, zda nebyl obviněný z přestupku v předchozích třech letech odsouzen za trestný čin krádeže či za něj nebyl v posledních třech letech potrestán. V takovém případě by jednání, jinak mající znaky přestupku, bylo přečinem krádeže dle § 205 odst. 2 TZ¹¹⁸.

Zákon o přestupcích stanovuje dále příslušnost policejních orgánů k projednávání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (dále BESIP) dle zákona o silničním provozu¹¹⁹. Jde o přestupky, jichž se dopouští účastníci provozu na pozemních komunikacích porušením nejrůznějších povinností vyplývajících zejména ze zákona o silničním provozu. Blokové řízení na úseku BESIP je klíčovou součástí výkonu nejen služby dopravní policie, ale rovněž služby pořádkové policie.

Výkon státní správy v oblasti pobytu cizinců v rámci PČR realizuje služba cizinecké policie. Děje se tak základě zákona o pobytu cizinců na území ČR¹²⁰. Zároveň policejní orgány opravňuje k projednávání přestupků v blokovém řízení. Přestupků dle tohoto zákona jsou jednání, kdy přestupce např. neodevzdá v předepsané době neplatný doklad, pobývá na území ČR bez platného víza či cestovního dokladu, neprokáže řádně svou totožnost a další. Dále jsou policejní orgány např. oprávněny vést blokové řízení v přestupcích na úseku zbraní a střeliva nebo drážní dopravy.

¹¹⁷ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 818 – 819.

¹¹⁸ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s. 399.

¹¹⁹ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000 O provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 98, s. 4570 - 4616.

¹²⁰ČESKO. Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 106, s. 7406 - 7447.

Ve výsledku je tak postup policejního orgánu poměrně přesně upraven a blokové řízení může dle výše popsaných právních norem a interních aktů řízení proběhnout takto:

Hlídku pořádkové policie projíždějící služebním obvodem spatří osobní motorové vozidlo, které projede světelnou křižovatkou na signál *stůj*. Vydá se tedy za tímto vozidlem a předepsaným způsobem jej za využití modrého světla a signálu *stůj* zastaví. Policista poté vyzve řidiče k prokázání totožnosti a k předložení dokladů předepsaných k provozu a řízení motorového vozidla. Řidič předloží řidičský průkaz, občanský průkaz, doklad o sjednaném zákonném pojištění (tzv. zelenou kartu), avšak nepředloží osvědčení o registraci vozidla (tzv. malý technický průkaz). Policista lustrací řidiče ověří, že není vyhlášen v celostátním pátrání a dále, že je v danou chvíli držitelem příslušné skupiny řidičského oprávnění. Dále provede lustraci vozidla, kterou ověří, že není vyhlášeno v celostátním pátrání, a že má platnou technickou prohlídku. Policista vyzve řidiče k podrobení se orientační dechové zkoušce na přítomnost alkoholu v jeho těle. Výsledek zkoušky je negativní. Dále policista zjistí, že vozidlo nemá funkční pravé brzdové světlo. V jednání řidiče je spatřováno naplnění skutkových podstat tří přestupků. Za nejzávažnější přestupek (jízda řízenou křižovatkou na signál *stůj*) hrozí při opakování zákaz řízení. Policista si ověří, že řidič nebyl v posledních 12 měsících shledán vinným z tohoto přestupku. Dále policista poučí řidiče o tom, jaké je v jeho počínání shledáno protiprávní jednání. Dotáže se řidiče, zda souhlasí se spáchanými přestupky. V případě, že tomu tak je, tak navrhne projednání v blokovém řízení. Přitom sdělí řidiči výši pokuty. Při určování této částky se bude pohybovat v rozsahu určenému pro nejzávažnější přestupek (do 2500 Kč) a zohlední jeho závažnost, osobu pachatele a všechny další okolnosti (souběh více přestupků). Rozhodne o sankci 2000 Kč. Řidič s tímto bude souhlasit, ale uvede, že nemá u sebe hotovost. Policista řádně vyplní všechny části bloku na pokutu na místě nezaplacenou a složenku. Poučí řidiče o způsobu uhrazení pokuty a dá mu podepsat všechny tři díly pokutového bloku. Jeden díl poté dá spolu se složenkou řidiči. Tím je blokové řízení ukončeno. Policista následně provede příslušnou administrativu (vlození blokové pokuty do příslušného počítačového systému a odeslání části bloku na místně příslušný celní úřad), tím však již není řidič zatěžován.

6.3 Projednání přestupku domluvou

Mimo blokového řízení může policejní orgán využít institutu domluvy. Domluva je charakteristická svou neformálností a absencí sankce. Legální základ domluvy je v §11 odst. 3 zákona o přestupcích¹²¹. Dále se na domluvu odkazuje § 84 tohoto

¹²¹ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 811.

zákona¹²². Domluva vytváří alternativu k blokovému řízení. Rozhodnutí o užití domluvy je výhradně správním uvážením policejního orgánu a přestupce na ni nemá žádný nárok a naopak s ní nemusí souhlasit. Užití domluvy nevyžaduje žádné řízení a není o něm vydáno ani zjednodušená forma rozhodnutí. Důležité je, že díky tomu není užití domluvy překážkou *rei iudicatae* a tedy lze i poté v opodstatněných případech zahájit řízení o přestupku. Řízení se poté zahajuje zejména v případech, kdy byl přestupce užitím domluvy zvýhodněn před zákonem.

Zákonné podmínky k projednání přestupku domluvou vycházejí ze stejného ustanovení jako podmínky blokového řízení a jsou tedy obdobné. Zákon požaduje pro užití domluvy minimální společenskou škodlivost, ta však nemůže absentovat. K užití domluvy zveřejnil stanovisko i bývalý ombudsman JUDr. Pavel Varvařovský:

„Z ustanovení zákona mj. vyplývá, že domluvou lze primárně řešit takové přestupkové jednání, jehož společenská nebezpečnost je velmi nízká – nicméně je přítomná. Takové jednání, které neohrožuje zájem společnosti, není přestupkem (§ 2 odst. 1 zákona o přestupcích, *argumentum a contrario*). Domluva je tedy prvním nástrojem, který při řešení přestupkového jednání přichází na řadu při hledání adekvátního ‚postihu‘ pachatele. Ačkoli domluva není sankcí (neboť ty jsou taxativně vyjmenovány v ustanovení § 11 zákona o přestupcích), i při její aplikaci musí dotčený orgán zvažovat cíle řízení o přestupku. Cílem je jistě individuální výchova toho, kdo se provinil proti právu, ochrana společnosti, či výchovné působení na ostatní členy společnosti.“¹²³

Domluva je neopomenutelným instrumentem v rukou policejního orgánu. Podle zákona o Policii ČR¹²⁴ musí policisté při zjištění každého protiprávního jednání provádět úkony. Pokud by v zákoně o přestupcích nebyl zakotven institut domluvy, pak byl policejní orgán musel veškerá zjištěná přestupková jednání projednávat v blokovém řízení anebo oznamovat správním orgánům. To by jednak zapříčinilo obrovské administrativní zatížení správních i policejních orgánů a hlavně by nebylo dosaženo zamýšleného účelu správního trestání (mimo sankcí též náprava pachatele).

¹²²ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 824.

¹²³VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 82.

¹²⁴ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4087

6.4 Další činnosti policejních orgánů při řízení o přestupcích

Mimo projednávání přestupků ve zkrácených či nezkrácených formách řízení provádí policejní orgány v řízení o přestupcích celou řadu dalších úkonů. Jejich úlohou je obvykle poskytování asistence a potřebné podpory správním orgánům za účelem úspěšného vedení přestupkových řízení. Policejní orgány plní některé úkoly dle dožadání správních orgánů jiné úkoly však vykonávají z moci úřední.

6.4.1 Přijímání oznámení od občanů

Policie ČR je občany vnímána jako instituce spjatá s výkonem práva. Jestliže se cítí poškozeni na svých právech či jsou svědky jiného porušování společenských norem, tak se nejčastěji s touto informací obrací právě na policejní orgány. Jedná se přitom o podání nejrůznějšího druhu, týkající se trestné činnosti, přestupků či jiných správních deliktů, porušení práva v občanskoprávní rovině či dokonce porušení mravních zásad, které nejsou kodifikovány v právním řádu ČR. Nelze přitom klást na bedra občanů povinnost přesně rozlišovat a kvalifikovat tato jednání, a proto je policejní orgán povinen přijmout veškerá oznámení, tyto příslušně posoudit a podle merita věci zvolit další postup a o něm občana poučit. V případě, že v oznámení je spatřováno podezření z přestupku, tak policejní orgán od občana vyžádá podání vysvětlení.

6.4.2 Podání vysvětlení policejnímu orgánu

Policejní orgán nemá postavení správního orgánu, takže nemůže vyžadovat podání vysvětlení dle § 60 zákona o přestupcích¹²⁵. Namísto toho využívá svého oprávnění daného zákonem O Policii ČR uvedeném v § 61¹²⁶. Policejní orgán vyzve osobu k podání vysvětlení buďto ústně přímo při přijetí oznámení, případně jiným neformálním způsobem (telefonicky atd.) anebo jej podle zmíněného § 61 k podání vysvětlení předvolá. V předvolání policejní orgán uvede čas a místo podání vysvětlení a specifikuje věc, které se předvolání týká. V případě, že se občan k podání vysvětlení bez dostatečné omluvy nedostaví, tak může být policejním orgánem k podání vysvětlení předveden. Předvedení je v přestupkovém právu jeden z nejvýraznějších zásahů do práv občana, avšak pro dosažení účelu řízení o přestupku v krajních případech nevyhnutelný.

¹²⁵Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 82 ze dne 18. dubna 1995, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 18, s. 971 (čl. 1, odst. 7)

¹²⁶ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4100 – 4101 (§ 61).

Tento institut také preventivně, tedy odrazuje občany od případného vyhýbání se podání vysvětlení. Předvedení občana za tímto účelem je zákonně ústavně konformní, což opakovaně rozhodl NSS i ÚS:

„Občané jsou povinni se podrobit výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na vlastní soukromý názor. Jsou-li přesvědčeni, že tímto jednáním bylo porušeno jejich právo či jim byla způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele bránit jiným a to zákonným způsobem. Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, ani žádná jiná právní norma nepřipouští, aby občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve na základě to jejich pokynů uposlechli nebo neuposlechli.“¹²⁷

Občan může odmítnout podání vysvětlení, pokud by jím sobě nebo osobě blízké přivodil nebezpečí trestního stíhání, či nebezpečí postihu za přestupek nebo jiný správní delikt. Stejně tak může odmítnout podání vysvětlení, pokud by jím porušil zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti.¹²⁸

O podání vysvětlení policejní orgán sepíše úřední záznam, ve kterém uvede všechny podstatné okolnosti vztahující se ke spáchání přestupku a osobě jeho pachatele.¹²⁹

6.4.3 Šetření prováděné policejním orgánem před oznámení přestupku

Zákon o přestupcích v § 58 odst. 2 ukládá policejním orgánům povinnost před oznámením vybraných přestupků provést vlastní šetření:

„Oznamuje-li přestupky příslušným správním orgánům orgán policie a jedná-li se o přestupky

- a) proti veřejnému pořádku,
- b) proti občanskému soužití, nasvědčují-li okolnosti tomu, že v jejich důsledku došlo k ublížení na zdraví,
- c) proti majetku,

¹²⁷ Usnesení ÚS ve věci Povinnost občana uposlechnout výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci sp. Zn. I.ÚS 263/97 ze dne 6. 1. 1998,[online]. [cit. 2016-03-8]. Dostupné z WWW: <<http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-263-97>>.

¹²⁸ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4100 – 4101 (§ 61 odst. 3).

¹²⁹ VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 17 – 18.

- d) proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu,
e) proti pořádku ve státní správě, spáchané na úseku státní správy v působnosti Policie České republiky,
f) uvedené v § 29 odst. 1 písm. ch), § 30 odst. 1 písm. d) až ch) a § 35 odst. 1 písm. f),
učiní orgán policie nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem. O zjištěných skutečnostech sepíše orgán policie úřední záznam, který přiloží k oznámení. Oznámení učiní orgán policie nejpozději do třiceti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví.¹³⁰

K provádění tohoto šetření je policejní orgán vybaven zákonem O policii ČR a zákonem o přestupcích řadou oprávnění. Uceleně je vyjmenovává autorský kolektiv Černý, Horzinková, Kučerová¹³¹. Z nich jsou pro účely této práce vybrány následující oprávnění:

- Vyžadování výpisu z rejstříku trestů, pokud by případné předchozí odsouzení pachatele mohlo vyústit v trestní řízení.¹³²
- Provádění orientačního vyšetření při podezření na ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Toto se realizuje dechovou zkouškou anebo odběrem slin či potu.¹³³
- Vyžadování odborného lékařského vyšetření ke zjištění alkoholu či návykové látky. Toto vyšetření může být spojeno s odběrem moči, slin, potu či krve, ale nesmí být nebezpečné pro zdraví vyšetřované osoby. Od

¹³⁰ Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 82 ze dne 18. dubna 1995, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 18, s. 971 (čl. 1, odst. 6)

¹³¹ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 58 - 60.

¹³² ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4103 (§ 67 odst. 1 písm. a)).

¹³³ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4103 (§ 67 odst. 1 písm. b)).

výzvy k podrobení lze upustit, pokud pro zdravotní stav osoby tuto výzvu nelze provést. Na žádost osoby se odběr krve provede vždy.¹³⁴

- Vyžadování jiných odborných vyjádření (např. lékařská).¹³⁵
- Vyzvání osoby podezřelé z přestupku k prokázání totožnosti. Rozsah a způsob zjišťování totožnosti musí být odpovídající důvodu její zjišťování.¹³⁶ Přitom osoba svou totožnost prokazuje zejména doklady totožnosti s fotografiemi, ale může i jiným vhodným způsobem. Pokud však osoba výzvě nevyhoví anebo není schopna svou totožnost prokázat, pak ji může policejní orgán dle § 63 odst. 3 zákona o Policii ČR¹³⁷ předvést. Jedná o způsob omezení osobní svobody a tedy hluboký zásah do práv této osoby. Proto je doba předvedení omezena na dobu nezbytně nutnou k prokázání totožnosti, nejdéle pak 24 h. V případě potřeby může policejní orgán přistoupit k daktyloskopování, odběru biologického materiálu, fotografování a měření tělesných proporcí. Přitom může policista překonat odpor.¹³⁸
- Vyžadování podání vysvětlení k vyčíslení způsobené škody od poškozených.
- Provádění ohledání místa přestupku, ohledání věci a zajišťování stop.¹³⁹

Zvláště důležitým oprávněním policejních orgánů při šetření přestupků je zajištění věci. Zajištění věci může proběhnout buď jejím vydáním anebo jejím odnětím. Policejní orgán může dle § 34 Zákona O policii ČR¹⁴⁰ vyzvat osobu k vydání věci, pokud „a) lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí anebo může být zabráněna, nebo b) jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.“. Pokud osoba

¹³⁴ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4103 (§ 67 odst. 1 písm. c)).

¹³⁵ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4103 (§ 67 odst. 1 písm. d)).

¹³⁶ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4101 (§ 63 odst. 2 písm. a)).

¹³⁷ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4101 (§ 63 odst. 3 písm. a)).

¹³⁸ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4101 (§ 63 odst. 4 a 5).

¹³⁹ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4103 (§ 67 odst. 2).

¹⁴⁰ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4092 (§ 34).

výzvě nevyhoví, tak jí tato věc může být policejním orgánem odňata. Podmínkou je, aby hodnota věci nebyla v nápadném nepoměru k přestupku jako takovému.

Nejinvazivnějším nástrojem v rukou v rámci šetření přestupků policejním orgánem před zahájením řízení je omezení osobní svobody formou zajištění vycházející z § 26 zákona O Policii ČR¹⁴¹. Dle tohoto ustanovení může policista zajistit osobu, která „byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci“. Omezení osobní svobody může trvat jen po dobu nezbytně nutnou, tedy dokud nepominou důvody zajištění. Tyto důvody pomíjí zejména po provedení prvotního šetření, ztotožnění a podání vysvětlení zajištěné osoby. V případě, že se osoba dopouštěla přestupkového jednání pod vlivem alkoholu nebo návykové látky, mohou pomínout tyto důvody až ve chvíli, kdy ovlivnění látkou pomine.¹⁴²

6.4.4 Oznamování přestupků správním orgánům

Jak již bylo nastíněno v předešlých oddílech, tak policejní orgány po přijetí oznámení a jeho případném prošetření oznamují skutečnosti, že mohlo dojít ke spáchání přestupku místně, věcně a funkčně příslušným správním orgánům. Ať již správní orgán oznamuje jednoduché oznámení dle § 58 odst. 1 zákona o přestupcích¹⁴³ anebo oznamuje na podkladě šetření dle § 58 odst. 2 zákona o přestupcích¹⁴⁴, tak musí oznámení splňovat určité obsahové i formální znaky.

Především musí být v oznámení informace popisující jednání osoby podezřelé ze spáchání přestupku a toto musí naplňovat znaky skutkové podstaty individuálně určitého přestupku. Oznámení musí být rovněž učiněno v době od 30 dnů od doby zjištění přestupku policejním orgánem. Policejní orgány oznamují i přestupky, kterých

¹⁴¹ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4090 (§ 26).

¹⁴²VANGELI, B., *ZÁKON O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY*, 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 133, 136.

¹⁴³ Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 82 ze dne 18. dubna 1995, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 18, s. 971 (čl. 1, odst. 6)

¹⁴⁴ tamtéž

se dopustil neznámý pachatel, pokud se nejedná o vyjmenované přestupky, ke kterým provádí policejní orgán šetření.¹⁴⁵

6.4.5 Odložení věci policejním orgánem

Ve snaze odlehčit zátěž správním orgánům vybavil policejní orgány pravomocí za určitých okolností podezření ze spáchání přestupku odkládat. K tomuto je opravňuje § 58 odst. 3 písm. b) zákona o přestupcích¹⁴⁶. Dle tohoto ustanovení policejní orgán odloží podezření, pokud po provedeném šetření není již dáno podezření ze spáchání přestupku anebo pokud se mu nepodařilo do 30 dnů zjistit osobu pachatele. V praxi tedy mimo neúspěšného šetření po pachateli policejní orgán užije odložení např. pokud se přestupek nestal, pokud je promlčen, pokud byl vyřízen v jiném blokovém řízení, pokud osoba pachatele zemřela apod.

6.5 Činnosti policejních orgánů v zahájeném přestupkovém řízení

Policejní orgány obecně poskytují součinnost správním orgánům na základě §59 zákona o přestupcích¹⁴⁷. Ten jim ukládá povinnost provést nezbytná šetření, o něž jsou správními orgány požádány. Tato šetření mohou být potřebná pro úspěšné vedení přestupkového řízení i pro rozhodnutí v tomto řízení. Mimo to mohou být policejní orgány dožádány poskytnout součinnost i při prověřování před zahájením řízení. Policejní orgány provádí jen ta šetření, ke kterým jsou kompetentní. Pokud by byly požádány o součinnost v nesprávné oblasti, tak správnímu orgánu toto neprodleně sdělí. Ctí se tak zásada rychlosti a procesní ekonomie.

6.5.1 Doručování písemností v přestupkovém řízení

Doručování písemností je velmi důležitým procesním úkonem nalézací části každého správního řízení. Nejinak je tomu i v přestupkovém řízení. Přesto zákon o přestupcích reflektuje aspekt doručování jen velmi letmo a to v § 80¹⁴⁸. Ten, ve znění účinném do 30. 9. 2016, zakazuje doručování formou veřejné vyhlášky. Proto správní

¹⁴⁵ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 55 - 61.

¹⁴⁶Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 82 ze dne 18. dubna 1995, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 18, s. 971 (čl. 1, odst. 6)

¹⁴⁷ tamtéž

¹⁴⁸ ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 823.

orgán, při přestupkovém řízení, využívá dle principu subsidiarity správní řád. Ten upravuje způsoby doručování výrazně přesněji. Správní orgán se nejdříve písemnost pokusí doručit pomocí veřejné datové sítě do datové schránky. Jestliže FO nemá schránku zřízenou, tak písemnost zašle prostřednictvím pošty. Pokud se mu nezdaří ani tento způsob doručení, tak se pokusí doručit písemnost v rámci svých možností sám. Pokud ani tak není písemnost doručena, tak správní orgán v souladu s § 19 odst. 1 správního řádu¹⁴⁹ požádá o součinnost policejní orgán. Tomu zašle společně s žádostí o doručení příslušnou písemnost. V praxi toto doručování realizují obvodní a místní oddělení PČR, v jejichž obvodě se nachází adresa doručení.¹⁵⁰

Sporným bodem otázky doručování příslušníkem PČR je podmínka, že ho lze užít jen v zákonem stanovených případech. Takovým případem jednoznačně je doručení usnesení o předvedení osoby, kterou vykonává policejní orgán. Přitom se jedná o předvedení dle § 60 správního řádu¹⁵¹. Případy, kdy správní orgán využije k doručování jiných písemností správní orgán, jsou právně sporné. Z hlediska procesní čistoty je tedy přijatelnější, aby správní orgán požádal policejní orgán o doručení písemnosti spíše dle § 135 správního řádu¹⁵². Toto ustanovení opravňuje správní orgán žádat o součinnost PČR i v širší rovině, tedy i při zajišťování úkonů v nalézacím řízení.

6.5.2 Činnosti policejních orgánů ve vykonávacím řízení

Stejně jako v nalézacím řízení, tak i ve vykonávacím řízení může správní orgán požádat policejní orgán dle § 59 zákona o přestupcích¹⁵³ o součinnost. Tato součinnost může mít nejrůznější formu dle účelu, který správní orgán sleduje.

Mimo to se policejní orgány podílejí na vykonávacím řízení tím, že na základě § 21 zákona o Policii ČR¹⁵⁴ poskytují ochranu osobám provádějícím výkon rozhodnutí.

¹⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9786.

¹⁵⁰ ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, s. 308.

¹⁵¹ ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9797

¹⁵² ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9815.

¹⁵³ Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 82 ze dne 18. dubna 1995, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 18, s. 971 (čl. 1, odst. 6)

Tuto ochranu policejní orgány poskytují na základě žádosti osoby pověřené výkonem rozhodnutí, pokud je v souvislosti s výkonem rozhodnutí ohrožena na zdraví či na životě. V žádosti přitom musí být uvedeno, jaké konkrétní nebezpečí jí hrozí.

7 De lege ferenda

Po popsání *de lege lata* stavu lze konstatovat, že zákon o přestupcích je jako klíčová právní norma řízení o přestupcích sice dostatečný, ale nikoliv optimální. Výrazně se na něm již podepisuje jeho stáří, kdy je patrné, že vznikl v jiném právním prostředí a dá se říci, že i v jiné společenské situaci. Je pravdou, že byl opakovaně novelizován, čímž byla jeho původní podstata pozměněna, avšak možná právě tyto mnohdy nesystémové novelizace (do současné doby byl novelizován 25x) způsobují jeho disproporčnost.

Nekoncepční novelizace zákona o přestupcích se projevují např. v § 86¹⁵⁵. Ten výslovně odkazuje na přestupek dle § 23 odst. 1 písm. j), který byl 31. 12. 2008 zrušen. Dále § 86 uvádí orgány policie jako příslušné k projednání přestupku dle § 23 odst. 1 písm. i) v blokovém řízení. Přitom dle § 23 odst. 2 se za tento přestupek ukládá zákaz činnosti na dobu od 6 do 12 měsíců. Tento přestupek proto nelze v blokovém řízení projednat, neboť zde nejsou naplněny zákonné podmínky tohoto typu řízení. První z uvedených chyb již zákonodárce zohlednil v novelizaci zákona o přestupcích účinné od 1. 10. 2016, druhou nepřesnost však nikoli. Jako změnu *de lege ferenda* lze navrhnout zrušení vadných odkazů, a to jak v rámci zákona o přestupcích, tak i odkazů na jiné zákony či naopak odkazy v jiných zákonech na nesprávná ustanovení v zákoně o přestupcích.

Dalším návrhem *de lege ferenda* je pevné definování přípravného řízení před zahájením přestupkového řízení. Bylo by vhodné toto přípravné řízení formálně vymezit procesními úkony obdobně, jako je tomu v trestním řízení. V tomto nově definovaném přípravném řízení by pak byla pregnantněji vyjádřena role policejních orgánů.

Rovněž by, jako návrh *de lege ferenda*, bylo vhodné zpřesnit institut doručování. Bylo by vhodné do zákona o přestupcích implementovat pasáž, která by přesně vymezila způsoby doručování a jejich důsledky. Po takové úpravě by správní orgány nebyly pro

¹⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4089.

¹⁵⁵ Zákon č. 200/1990 Sb., ve znění novelizace: ČESKO. Zákon č. 134 ze dne 31. května 1994, kterým se mění a doplňuje zákon č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1994, částka 43, s. 1298 (čl. 2, odst. 3)

doručování policejním orgánem nuceny pokrývat výklad zákona. Lze doporučit takovou úpravu, která by rozšířila možnost doručování policejním orgánem, ale na druhou stranu by nebyla pro policejní orgány příliš zatěžující.

Závěr

Hlavním cílem práce bylo teoretické objasnění současného stavu správního (přestupkového) trestání se zaměřením na činnosti policejních orgánů na něm zúčastněných. Pro dosažení cíle bylo nezbytné definovat řízení o přestupcích jako součást správního práva. Nejdříve bylo třeba vymezit pojem správního deliktu a přestupku jako jeho specifického druhu. Takováto definice byla východiskem pro popsání hmotněprávních aspektů řízení o přestupcích. V kapitolách 3 – 5 práce sledovala procesněprávní stránku problematiky, kdy popsala řízení o přestupcích a jeho formy. Zvláštní důraz byl kladen na specifika, kterými se jednotlivé druhy řízení navzájem odlišují. Práce tímto souhrnně nabídla teoretický vhled do řízení o přestupcích obecně. Na takovémto základě již bylo možné sledovat řízení o přestupcích čistě optikou policejních orgánů a definovat jejich úlohu v jednotlivých částech řízení. Byly zde popsány jednotlivé činnosti, které místně a věcně příslušné policejní orgány při řízení o přestupcích vykonávají. Práce přitom reflektovala legální zakotvení těchto činností – zejména pak v zákoně o přestupcích, v zákoně o Policii ČR a ve správním řádu. Pro lepší názornost byly vybrané činnosti policejních orgánů doplněny o kazuistiku. Hlavní cíl práce se tedy podařilo splnit.

V práci byl průběžně porovnáván právní stav přestupkového trestání dle současně platného zákona o přestupcích se stavem dle novelizace účinné od 1. 10. 2016. Při popisování jednotlivých aspektů řízení o přestupcích byla srovnávána speciální a subsidiární právní úprava. Přitom byly zohledňovány styčné plochy řízení o přestupcích jednak s obecným správním řízením, ale i s trestním právem.

Práce si kladla za cíl zjištění *de lege lata* stavu a formulaci z něj vycházejících návrhů *de lege ferenda*. Jedná se o cíl velmi smělý, neboť přestupkové právo je poměrně komplexní. Dílčí zásahy by mohly způsobit chaos ve velmi křehkém systému vycházejícím z dvou rozdílných právních norem. Proto byly návrhy *de lege ferenda* formulovány spíše obecněji a autor dospěl k závěru, že by bylo vhodnější správní trestání zcela rekonstruovat a učinit tak toto odvětví práva přehlednějším.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

1. ČERNÝ, J., HORZINKOVÁ, E. a KUČEROVÁ, H. *Přestupkové řízení: příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 12. vyd. Praha: Linde, 2011, 758 s. ISBN 978-80-7201-859-8.
2. ČERVENÝ, Z., ŠLAUF, V. a TAUBER, M. *Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. aktualiz. vyd. podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde, 2011, 457 s. ISBN 978-80-7201-830-7.
3. HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, 792 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-254-3.
4. JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 610 s. ISBN 978-80-7400-501-5.
5. MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 6. vyd. Praha: C.H. Beck, 2015, 204 s. ISBN 978-80-7400-567-1.
6. PRÁŠKOVÁ, H. *Základy odpovědnosti za správní delikty*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013, 420 s. ISBN 978-80-7400-456-8.
7. PRŮCHA, P. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. 1. vyd. Praha: Leges, 2012, 464 s. ISBN 978-80-87576-35-9.
8. SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 500 s. ISBN 978-80-7478-002-8.
9. VANGELI, B., *ZÁKON O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY*, 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 458 s. ISBN 978-80-7400142-0.
10. VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, 2012, 254 s. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv). ISBN 978-80-7357-945-6.

Elektronické zdroje:

1. Etický kodex Policie ČR. In: *Policie ČR* [online]. [cit. 2016-01-01]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

Legislativní dokumenty:

1. ČESKO (ČSFR). Zákon č. 200 ze dne 17. května 1990 o přestupcích. In *Sbírka zákonů České a slovenské federativní republiky*. 1990, částka 35, s. 810-826.
2. ČESKO (ČSSR), Zákon č. 71 ze dne 29. června 1967 Správní řád. In *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*. 1967, částka 27, s. 284 - 296
3. ČESKO. Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 17 - 23.
4. ČESKO. Ústavní zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1, s. 1 - 16.
5. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s. 354 - 464.
6. ČESKO. Zákon č. 82 ze dne 18. dubna 1995, kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a mění zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 18, s. 970 - 992.
7. ČESKO. Zákon č. 134 ze dne 31. května 1994, kterým se mění a doplňuje zákon č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (silniční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1994, částka 43, s. 1298
8. ČESKO. Zákon č. 204 ze dne 23. července 2008, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 83, s. 2397 - 2419.
9. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4086-4116.
10. ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000 O provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 98, s. 4570 - 4616.

11. ČESKO. Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 106, s. 7406 - 7447.
12. ČESKO. Zákon č. 500 ze dne 24. června 2004 správní řád. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9782-9827.

Judikatura:

1. Rozhodnutí NSS, sp. Zn.: 1 As 96/2008 -115,[online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z WWW:<http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI.../0096_1As__0800115A_prevedeno.pdf>.
2. Rozhodnutí NSS sp. Zn.: 2 AS 73/2006 ,[online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z WWW:http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0073_2As__0600053A_prevedeno.pdf.
3. Rozhodnutí NSS sp. Zn.: 9 AS 61/2008, [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z WWW:<http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0061_9As__0800046A_prevedeno.pdf>.
4. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004 sp. Zn. 6 As 49/2003-46, [online]. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z WWW:<http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0081_2As__1000_20101013112622_prevedeno.pdf>.
5. Usnesení ÚS ve věci Povinnost občana uposlechnout výzvy veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci sp. Zn. I.ÚS 263/97 ze dne 6. 1. 1998,[online]. [cit. 2016-03-8]. Dostupné z WWW: <<http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-263-97>>.

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Neveřejné interní akty řízení PČR,

Seznam zkratk

FO – fyzická osoba

LZPS – Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 o vyhlášení Základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

NSS – Nejvyšší správní soud ČR

PFO – podnikající fyzická osoba

PO – právnická osoba

ÚS – Ústavní soud ČR